

PÁN BÍLÝCH KONÍ

Příběh z Asterionu

Ostrý stepní vítr cloumal bohatě vyšívanou plachtou stanu. Tábořem se ozývalo neklidné pofrkávání koní a naopak klidné chrápání spáčů v ostatních nezdobených stanech. Na bezměsíčném nebi zářily miliony hvězd, které občas překryl rychle plující temný mrak.

Janko naposledy vzhlednul k hvězdné obloze, která tady ve stepích byla tak jiná než ta daleko na severu, odkud pocházel. Kratičkový okamžik se kochal její tichou zářící krásou a pak vstoupil do stanu. Jeho jediný obyvatel, asi pětadvacetiletý mladík oblečený jen do půli těla, který si na své houni zouval jezdecké boty, s úsměvem povstal. V očích se mu však zračila otázka, když spatřil nůž v Jankově ruce.

Janko mu chtěl odpovědět, všechno vysvětlit. Ale vyprahlá ústa nevypustila jedinou hlásku. Zbývalo už jenom to, kvůli čemu přišel. Zrada. Zrada nejlepšího přítele. Jediného skutečného přítele, kterého kdy měl. Plynulým pohybem nakročil dopředu, rozpřáhl se a zabodnul nůž do jeho nahé hrudi.

Janko zatáhl za uzdu a prudce zarazil koně, v jehož sedle se vřítíl na nádvoří hradu Krklec, hlavního sídla jeho otce Vojetěcha Vudgaroviče, třináctého knížete krkleckého. Oči čtrnáctiletého chlapce, stejně udýchaného ze zběsilé jízdy, jako byl jeho kůň zpěněný, se radostně rozzářily, když před stáji spatřil starého zbrojnoše Milovana, jak na koleni leští hrudní plát stříbřité zbroje, až se leskne jako zrcadlo.

„Strýček Vojan je tu!“ vykřikl nadšeně Janko. Nedočkavě seskočil s koně a rychle hodil otěže přispěchavšímu podkonímu. Starý Milovan zvedl unavený zrak od lesknoucí se zbroje a s chápavým úsměvem hleděl za chlapcem pádícím do hradního paláce. Svého pána Vojana, laskavého a přitom obávaného rytíře Eldebranského řádu, také bezmezně miloval.

Janko utíkal dlouhými hradními chodbami do otcovy pracovny, kde věděl, že najde strýce sedět s otcem u poháru dobrého vína - vždycky tak zahajovali jeho návštěvu na rodném Krklecu. Cestou potkal stolníka Krešimira, jak spěchá opačným směrem pro další džbán vína. Krešimir se zkormouceným a protaženým obličejem jenom významně upřel zrak na knížecího syna a zakroutil hlavou. Pak poklusem odchvátal za splněním svého úkolu. Aj aj, zase se hádají, pochopil znamení Janko a zastavil se. Vpadnout do hádky obou bratrů by nebylo moudré.

Hádka ho však nepřekvapila. Jeho otce, jednoho z nejmocnějších šlechticů Danérie, pána nad sto padesáti vesnicemi a čtyřiceti vazaly od zemanů až po hrabata, nebylo těžké rozzlobit. Byl zvyklý na to, že ho všichni poslouchají na slovo, ne na odpor. A strýček mu odporoval pořád. Přeli se, jak vede panství, jak nakládá s nevojníky, jak jedná se sousedy, co prosazuje v Urozeném sněmu.

Byť byli bratry, jejich povahy se lišily jako oheň a voda. Kníže Vojetěch byl typickým velkopanským šlechticem – prchlivý, arogantní a zpupný, tvrdý a nelítostný, mající málo pochopení pro lidské nedostatky a provinění, bez respektu k lidem s nižším původem. Nevojníky nepovažoval za více než dobytek na svých pastvinách. Věcí, která ho nejvíce zajímala, byla jeho moc, již zvětšoval bez přílišného ohlížení na morálku a zásady.

O dva roky mladší rytíř Vojan byl naopak rozvážný a dobrotivý, ohleduplný ke každému bez ohledu na jeho společenské postavení, přísně dbající na spravedlnost a držící se za všech okolností vznešeného kodexu eldebranských rytířů. Oba bratři se měli rádi, ale hádali se po každé, když Vojan na Krklec přijel.

Janko chvíli nerozhodně přešlapoval na místě, ale nakonec se přece jen rozhodl pokračovat dále k pracovně. Už z toho důvodu, že dnešní hádka byla nezvykle hlasitá. Když zabočil za roh chodby, zjistil proč. Dveře pracovny totiž byly nedovřené. Křešimir z ní musel vylétnout jako vyplašená koroptev z hnízda, když je za sebou pořádně nezavřel... To se za nimi musí odehrávat pořádná bouře, pomyslel si Janko. Zůstal schovaný za rohem. I odtud slyšel až moc dobře, o čem si dva dospělí muži povídají.

„Mluvil jsem o tom s Aierilem z Čarodějně akademie v Lunenwigu. Domnívá se, že to není náhoda. Podle něj se jedná o nový úklad Temného. A s ním bys chtěl být spojován? S tím, jehož vojska po staletí pustošila Lendor i Taru, který všude dokáže rozsévat jen bolest, nenávist a zoufalství? Jako eldebranský rytíř s něčím takovým nemohu souhlasit. Víš, že náš řád zasvětil své úsilí tomu, aby Temný a jeho stvůry již nikdy neohrožovaly Čtyři království Lendoru ani jejich kolonie na Taře. A tihle noví kazatelé,“ strýc slova téměř vyplivl se silným opovržením, „nikým jiným než stvůrami Temného být nemohou.“

„Temný nebo světlý, to je mi jedno. Uvědom si Vojane, že vy, bílí rytíři, klidně můžete mít plnou hubu vznešených keců o Dobru a Zlu. Jenže to já nemůžu. Já zodpovídám za náš rod, musím se za něj prát s dalšími pětadvaceti vlčáky z Urozeného sněmu jako jsem já, s dalšími knížaty, která si jdou navzájem po krku a jen číhají na chybu toho druhého, aby ji využili. Já si nemůžu vybírat, jestli je něco správné nebo ne. Já mohu volit jen podle toho, zda z toho bude mít náš rod prospěch, zda jednou předám naše statky prvorozenému Danilovi větší a bohatší - anebo zubožené. A udělám cokoliv, aby ten druhý případ nenastal,“ rozhořčeně křičel Vojetěch. Janko si živě představil jeho brunátnou tvář a naběhlé žíly na čele.

„A klidně kvůli tomu obětuješ jednoho ze svých synů?“ otázal se trpce a vyčítavě Vojan. Jankovi se zastavilo srdce. Tady se mluví o něm. Nebo o osmiletém Šulkovi, třetím z bratrů Vudgarovičů. Zbystřil sluch. Co otec zamýšlí? Musí to být něco hrozného, když se tak se strýčkem hádají.

„Nemysli si, že jsem z toho nadšený. Ale jsou všude, musíme se jim přizpůsobit. Uchytili se ve městech, na venkově i mezi šlechtou. Obrega Crnjanski z Bjotiče - ano, ten, který si před dvaceti lety v Plješackém lese posunul své hraniční kameny hluboko na naše území a my jsme mu je ještě nedokázali vyrvat - zasvětil svého druhorozeného Sarapisovi. Tomu novému bohu, který svým následovníkům slibuje bohatství. A co se stalo? Do týdne našli v Chrelkově, zapadlé díře o deseti chalupách, která mu patří, zlatou žílu. Teď mu vynáší ve zlatě více než dvacet vesnic dohromady,“ uvedl Vojetěch z jeho pohledu nezpochybnitelný argument.

A s vítězoslavným tónem, který naznačoval, že dávného nepřítele Vudgarovičů přelstí, pokračoval. „Jenže já jsem vymyslel něco lepšího. Jak víš, těch nových bohů, o nichž se v posledních letech tolik mluví, je deset. A říká ti něco jméno Meabor? Nemá moc uctívačů, ale jde z nich strach. Bojí se jich všichni. Jak kmáni, tak i páni. A strach je silnější než zlato. U těch se kluk vyučí, a až se vrátí domů, bude umět pouštět hrůzu jak na naše nepřátele, tak i ty vesnické blátožrouty, kdyby se třeba chtěli bouřit kvůli novým daním,“ předestřel kníže bratrovi svůj plán.

„Mýlíš se, syn se ti nevrátí. Jestli je Meabor loutkou Temného - a já se domnívám, že všichni noví bohové skutečně slouží Temnému - ani nemůžeš mít představu, co s tvým synem provedou. Temný uznává jedinou věrnost, a to sobě. V srdcích a myslích jeho služebníků nemůže zůstat místo pro někoho jiného. Ani pro otce,“ tiše a pomalu pronesl Vojan.

„Hloupost,“ odrazil prudce námitku Vojetěch. „V této zemi bude vždycky vládnout šlechta a jestli s námi chtějí kněží vycházet - jacíkoliv - musejí nás poslouchat. Až budu chtít kluka zpátky, prostě ho pošlou. Kníže krklecký není nějaký jelimánek, kterého si mohou dovolit neposlechnout,“ dodal hrdě.

Vojan promluvil ještě tišeji, se znatelnou bolestí v hlase. „Vidím, že tu tvou zaslepenost neprolomím. Koho jim tedy obětuješ? Jinak to nazvat nemůžu, protože tak zahodíš život i duši svého syna.“

„Janka.“ Janko schovaný na chodbě zbledl. „Šulek je ještě moc mladý a já potřebuju, aby byl kluk zpátky doma co nejdříve. Takže tam půjde ten starší. Janko se na to navíc hodí. Leží pořád v knihách, co mu voziš, student z něj bude náramný. I když jinak na koni jezdí dobře a s mečem také ujde. Ale žádný bijec to není. Nemá na to sílu. Já jsem byl v jeho věku o stopu vyšší, unesl jsem na každém rameni pytel pšenice a oháněl se otcovým obouručákem. On přitom pořád šermuje dětským rapírem,“ stručně shrnul své mínění o svém druhorozeném synovi kníže Vojetěch.

Šokovaný Janko pohlédl na své hubené paže a sklonil bradu nad útlý hrudník. Tak tohle si o mně otec myslí? Ze sklopených očí mu vyrazily hořké slzy. A je to. Je po všem. Jeho dětské sny se rázem zhroutily. Nebude z něj hrdinný a opěvovaný bojovník, jako je obdivovaný strýček Vojan, ale kněz nějakého cizího a podle strýčkova názoru i zlého boha, aby podle otcových plánů mohl děsit lidi, místo aby jim jako člen Eldebranského řádu pomáhal.

V prvním okamžiku ho napadlo, že uteče, ale rychle si uvědomil, jak je nemožné, aby se svému osudu vzepřel. Neměl kam jít, jako syn knížecího rodu Vudgarovičů by se nikde neukryl. A ještě by mohl jako vítané rukojmí padnout do rukou některého z ostatních knížat. Ani od svého strýce nemohl čekat záchranu. I když byl vysoce postaveným členem Eldebranského řádu, proti svému bratrovi, který byl hlavou rodu a pánem nad osudem všech jeho členů, nemohl nic.

A tak se Janko odebral do své komnaty, aby se uklidnil a mohl strašlivou zprávu, až mu ji otec přijde oficiálně oznámit, přijmout bez pohnutí brvou. Jako pevný a hrdý muž, kterým vždy chtěl být.

I když kníže Vojetěch Vudgarovič neoplýval přehnanou rodičovskou láskou, nikdy by asi Janka do výchovy k Meaborovým kněžím neposlal, kdyby věděl, co jeho druhorozeného čeká. A zvláště kdyby věděl, že ho už nikdy nespátrá a jeho plány tak přijdou vniveč.

Sbor Meaborových kněží vedoucí seminář v opuštěné tvrzi nedaleko Lunenwigu byla ta nejhorší cháska, již Janko za svůj život potkal. Navenek byli stejní jako jejich bůh – důstojní a rozvážní ve svých temně fialových kutnách, nemluvní (ale pokud promluvili, mělo jejich slovo váhu), budící respekt a úctu. Jakmile však za nimi zapadla vrata semináře, spadly jim z tváří kamenné masky a stávaly se z nich běsnící zrůdy, které z nich učinil jejich bůh - pán hrůzy a nepopsatelného strachu, jenž dával svým následovníkům sílu přenášet strach na ostatní. Ovšem za cenu, že jim trpěli nejvíce sami.

Každou noc se nad nádvořím semináře vznášely hrůzyplné skřeky i těch nejvýše postavených kněžích, kteří v samotě svých cel rozmlouvali se svým bohem a bojovali s běsy, které jim nasadil do duší.

A někým takovým se měl stát Janko a další žáci, celkem dvaatřicet klučinů od devíti do patnácti let sebraných ze všech koutů Danérie. Až na Janka to všechno byly děti z nevolnických rodin nebo prostě sebrané s ulice, děti s vyděšenýma vykulenýma očima, které odmalička věděly, že je v životě nic dobrého nečeká.

Janko věděl, že nikdy nezapomene na šíleného otce Radeva, který se slintavě úchylným a pokřiveným výrazem (sám si kdysi v záchvatu náboženského vytržení rozřízl dýkou tvář až na kost, která mu od té doby bezvládně a bez jakéhokoliv náznaku pohybu visela na obličejí jako kožený pytlík), říkával: „Proutek se prý musí ohýbat, dokud je mladý. Jenže Meabor nepotřebuje ohnuté proutky, potřebuje zlomené, abychom je mohli naroubovat podle jeho přání...“

A tak proutky sobě svěšené lámal a lámal. Bití, ponižování, hladovění, žíznění a spaní na studené podlaze bylo na každodenním pořádku. Sebemenší prohřešek proti stovkám zákazů a nařízením, které se chlapci stále dokola učili ve vlastním zájmu nazpaměť, byl okamžitě krutě potrestán. Porušovali je však pořád, v tom byla jejich zvrácenost. Předpisů bylo totiž tolik,

že se je bezchybně nedokázal naučit nikdo. Chlapci je pořád zapomínali, a tak byli pořád tres-táni a žili v nikdy nepolevujícím strachu z provinění.

Radevovi bratři ve víře nebyli o nic lepší. Radev k lámání jejich charakterů, duší i těl po-užíval hůl. Milutin karabáč, který dokázal proseknout kůži na prst hluboko. Otec Skender zase jabloň na dvoře semináře – jediný strom, který chlapci vídali, protože zdi výchovného ústavu nesměli opouštět.

Jabloň každý podzim urodila nádherná červená jablka. Zároveň panoval přísný zákaz ja-blka trhat, sbírat a jíst, což v chlapcích trýzněných hladem vyvolávalo nesnesitelné pokušení. Vždy se našel někdo, kdo neodolal a nějaká jablíčka si pokusil přivlastnit. Jenže otec Skender měl oči jak ostříž. Provinilce pokaždé přistihl a za trest mu svázal zápěstí za zády a pověsil ho za ně na větev jabloně tak, aby mohl stát pouze na špičkách nohou. V nesmírně bolestivé a vysilující póze tak musel chlapec vydržet i několik hodin.

Desetiletého Vuka, který se jablka pokusil ukrást několikrát po sobě, vytáhl na provaze nad zem, až bezmocně mrskal nohama ve vzduchu. Pak se mu na ně vahou svého dospělého těla pověsil. Několik učedníků, kteří tomu byli přinuceni přihlížet, se tenkrát pozvracelo, když uslyšeli příšerné zaprašštění vykloubených ramen a vytí toho nebožáka, kterého poté kněží od-vlekli do kobek pod seminářem, aby ho ostatní už nikdy nespátřili.

Daleko nejstrašnější ze všech těch tyranů však byl otec Landar, představený semináře. Strašné byly i jeho bohoslužby, které vedl k Meaborově počtě. Při každé bohoslužbě, když obrátil zrak od překrásné modly na oltáři k lavicím, učedníky proběhl záchvěv strachu. Pohled jeho šilenyých očí obsahoval čiročiré zlo dosazené tam jeho bohem.

To Landar vymyslel Díru, nejhorší mučení. Princip byl zdánlivě jednoduchý – obyčejná cela ve sklepení hluboko pod seminářem. Jenže už po několika hodinách strávených v absolutní, tiché a zcela bezčasé tmě, odsouzenec zachvátila hrozná závrať. Zapůsobila před-stavivost a ze všech stran se na něj začaly valit nejtemnější démoni jeho týrané mysli.

Janko v semináři vydržel dva roky. Z dvaatřiceti chlapců, kteří v době, jež se zdála být tak hrozně dávnou, do semináře nastoupili, studovalo už jen dvanáct. Několik zemřelo vysílením, ale většina ostatních zešílela. Brány semináře neopustil živý nikdo. O svých jedenácti přeži-vších souputnících by Janko ani při nejlepší vůli nedokázal říci, že jsou normální. Nikdo z nich si nedokázal po dvou letech uchovat zdravý rozum.

Janko byl výjimkou. Snad to bylo jeho původem a s ním související výchovou - jako mla-dý šlechtic byl odmalička veden k hrdosti a sebevědomí, na rozdíl od utlačovaných a bojác-ných nevolnických dětí - a tak se nedal tak snadno zlomit a podrobit vůli Meaborových kněží. Snad to bylo jeho větší vírou, že tahle hrůza se jednou stane jen pouhým zlým snem a minu-lostí. Na rozdíl od svých spoluúčedníků, které venku za zdmi semináře stejně nečekala žádná budoucnost, věřil, že on nějakou ještě má.

Janko byl také chytřejší než jeho spolužáci. Velice rychle pochopil, co kněží po chlapcích chtějí, jaké s nimi mají záměry. Dokázal se přizpůsobit. Zahodil svou šlechtickou pýchu a na-hradil ji předstíranou pokorou. Strpěl bití a ponižování, váženým otcům říkal, co chtěli slyšet. Trpěl, ale do hlavy se mu nedostali. Jejich moc spočívala ve strachu, ale magicky nijak silně nadání nebyli. Neuměli číst myšlenky, uměli jenom číst ve tvářích a očích, v nichž hledali strach. A v Jankových ho vždy nacházeli a to je uspokojovalo. Nevěděli, že je pouze předstí-raný.

Jen Landara se Janko bál. O něm nepochyboval, že myšlenky číst umí. On byl skutečně mocný, na rozdíl od svých spolubratřích. Celé dva roky se mu však díky předstírané pokoře a snaživosti při učení dařilo přímým konfliktům s Landarem vyhýbat. Dříve však neunikl.

Celkem v ní byl třikrát, pokaždé víceméně náhodně, když se do ní již dlouho nikdo za žádný prohřešek nedostal a otec Landar byl toho názoru, že někdo do Díry jít musí, aby se mezi mladíky udržoval patřičný respekt. Janko si po opakované děsuplné zkušenosti, proti níž bití a hlad nebyly ničím, slíbil, že počtvrté se do Díry už nevrátí.

Slib se mu podařilo splnit nečekaně brzy. Když učedníci vydrželi dva roky „výuky“, rozhodlo se vedení semináře předvést je v Lunenwigu, na výročním jarmarku. Pohled na důstojné kněží Meaborovy a jejich pokorné učedníky ve fialových kutnách zajistě zapůsobí na měšťany lunenwigské i trhovce z okolních vesnice - a leckterý z nich by také mohl nabídnout svého synka do učení. Zvláště, když chlapi povykládají, jak se jim díky Meaborově přízni dobře žije. Což určitě povykládají - tím si byli vážení otcové jisti.

Janko ale nikomu nic nevykládal. Do Lunenwigu vůbec nedošel. Poprvé po dvou letech měl vyjít z bran semináře a hodlal toho patřičně využít. Osm mil před městem, kde se cesta vinula Javačevským lesem, prostě vytrhl otcí Radevovi jeho obávanou hůl a praštil s ní přes hlavu představeného Landara, až upadl do prachu cesty.

Teprve pak ji, když vyřídil nejobávanějšího protivníka, s chladným rozmyslem přelomil o šokovaného otce Radeva. Do Lunenwigu šel s učedníky také otec Skender. I on dostal svůj díl. Stačil ještě vzkřiknout ke svému bohu žádost o pomoc, ale v dalším okamžiku už se jeho tvář místo k nebesům obrátila k prachu cesty a z jeho úst se hrnul místo modliteb šišlavý nářek a krev protékající mezerami po vyražených zubech.

Janko ho definitivně umlčel pečlivě mířeným kopancem do spánku a pak se obrátil na ostatní učedníky. „Na nic nečekejte a utíkejte! Pak už neutečete nikdy!“ vykřikl. A sám se rozeběhl, dávaje jim tak příklad. Když se však asi po stu krocích obrátil nazpět, viděl, že učedníci se jako opuštěné stádo choulí uprostřed cesty nad zakrvácenými těly svých učitelů. Ani se nepohnuli a jen čekali na svůj další trest, až se bratři proberou. Jankův obličej zkřivila zoufalá beznaděj. Až bude takových více, bude Meabor skutečně mocným bohem, uvědomil si. Pak se pomalu se obrátil a pokračoval v útěku.

Vojan Vudgarovič, rytíř Eldebranského řádu, byl pořádně nabručený, když ho fortnýř uprostřed noci vzbudil a nutil pospíchat k bráně. Ospale klopýtal v dlouhé noční košili, před lezavým chladem hradních chodeb se chránil pláštěm narychlo přehozeným přes ramena. Když však stanul před branou, rychle se probral. Před ním stál jeho synovec, kterého dva roky neviděl. A jak se za tu dobu strašlivě změnil!

„Janko!“ vykřikl lítostně. Vojanovi se zalily oči slzami. Janko byl vždycky hubený, ale teď vypadal jako pouhý stín. Když vyčerpaného chlapce rytíř odnášel do své cely, měl pocit, jako by v náručí svíral desetileté dítě.

„A ty jsi opravdu vyřídil tři dospělé chlapy – sám a jenom holí a pěstmi?“ A Janko, sedící na posteli v peřinách, ukusující už několikátý špalek uzeneho vepřového a upíjející silné pivo, znovu vyprávěl do posledních podrobností, co všechno v posledních dvou týdnech prožil – jak přemohl Meaborovy kněží, jak se ukrýval v lesích a pěšky doputoval z Danérie až na hlavní eldebranský hrad Adrangean v Boševalské pahorkatině na území Storabska.

Vojan stále nemohl uvěřit takřka zázračnému úniku svého synovce ze spárů Meaborových kněží. Jak mohl ten hubený, dva roky týraný a špatně živený chlapec něco takového dokázat, to nešlo zkušenému bojovníkovi na rozum. Za svůj život už slyšel o mnoha zázračných kouscích z bitek a šarvátek a sám jich měl také pár na svědomí, ale věděl, že každý člověk má své hranice, za něž jít nemůže. Ani ten nejlepší eldebranský rytíř nic nezmůže, když proti němu stojí příliš velká přesila.

V tom chlapci pravděpodobně dřímá více síly, než to na první pohled vypadá, zamyslel se Vojan. Má silnou duši... Jako eldebranský rytíř věděl, že pevná mysl dokáže být silnější než

meč. Zamyšleně pozoroval tvář svého synovce, který využil strýcova mlčení a urputně se opět potýkal s pivem a uzeným.

„Viš, Janko,“ promluvil opět po dlouhé chvíli, „my eldebranští rytíři věříme, že každý člověk má svůj osud určený dopředu. A někteří lidé jsou předurčení k velkým činům, které vykonají navzdory všem nepříznivým okolnostem. Abych pravdu řekl, to, co jsi dokázal, mi připadá jako zázrak. Snad jsi možná také předurčen k velkým činům...“

Janko přestal žvýkat maso a rozšířily se mu oči. Vždycky toužil stát se eldebranským rytířem. Vždycky chtěl konat hrdinské činy, které se zapíší do historie a o nichž se bude vyprávět po celém Lendoru. Ale v hloubi duše vždycky tušil, že jsou to jen nenaplnitelné sny. Jenže teď tu sedí ve strýčkově posteli v hlavním eldebranském hradu Andrangean a uctívaný hrdina jeho dětství mu vážným hlasem říká, že ....

„Velkým činům? Jakým?“ zeptal se příškrčeným hlasem.

„To nevím. To nikdo neví. Ale až ta doba přijde a bude třeba takový čin udělat, poznáš to.“ Janko chvíli mlčel. Jen chvíli.

„Chtěl bych být eldebranským rytířem. Vždycky jsem jím chtěl být.“ Vojan věděl, že tuto žádost Janko vznese.

„Já vím. Ale nemůžeš jím být. Prvním místem, kde tě budou Meaborovci a tvůj otec hledat, je Andrangean.“

„Hm,“ neodporoval překvapivě klidně Janko. Věděl, že řád ho nemůže ochránit - před Meaborovými kněžími možná ano, ale nikoli před otcem. V Danérii bylo slovo hlavy rodiny a vůdce klanu zákonem. Pokud otec rozhodl, že Janko vstoupí do Meaborova řádu, nikdo s tím nemohl nic udělat. I ostatní knížata, s nimiž neustále soupeřil, by zapoměla na své rozepře a napřela by svou energii do potrestání nezdárného syna – protože by odpor vůči hlavě rodiny představoval ohrožení privilegií jich všech. „A co se mnou tedy bude?“

„Musíš někam daleko, kde tě nikdo hledat nebude, kde budeš moci začít nový život. V Danérii a na celém Lendoru musíš pro všechny zemřít. Vojan se na chvíli odmlčel. „Pojeďš na Taru.“

Janko apaticky naslouchal šplouchání vln tříštících se o bok lodi. Seděl opřený o hrazení na levoboku, lokty opřené o kolena a hlavu zabořenou v dlaních. O mořské nemoci slyšel vyprávět, ale nedovedl si představit, jak hrozná bude muset být. Naštěstí nebyl na palubě jediný, kdo musel při každém větším vlnobití snášet pošklebky námořníků, když zvracel přes zábradlí. Suchozemců, kteří nenesli cestování na lodi příliš dobře, bylo mezi padesátkou cestujících aspoň dvacet.

Na druhou stranu byl Janko, který byl na palubě zapsán pod novým příjmením Jovanovič, za mořskou nemoc částečně vděčen. Jediné, čím si cestující na palubě pětadvacet metrů dlouhé kocábky se vznešeným názvem Hvězda severu, mohli krátit dvouměsíční cestu, bylo totiž mluvení. A to mluvení o čemkoli - o opuštěném domově, o nových plánech na Taře, o minulosti, budoucnosti. Za dva měsíce padlo na palubě až příliš mnoho otázek. Naštěstí jen na málo z nich musel Janko odpovídat. Nikdo neměl příliš chuti pouštět se do rozhovoru s někým, kdo většinu času trávil s hlavou předkloněnou přes zábradlí.

Dvouměsíční cesta byla skutečně dlouhá a úmorná. Lodě se z Lendoru na Taru obvykle plavily dva až tři týdny – pokud pluly z jižních přístavů v Keledoru, Danérie nebo Almendoru. Jenže Hvězda severu vyplula ze severského Storabska, hlavního města Manry, a musela obeplouvat téměř celý kontinent Lendor.

Po své první plavbě, spojené s tak hroznou a nepolevující nevolností, se Janko již nikdy na moře nevydal. Ale právě proto si také do konce života uchoval živoucí vzpomínku, s jakým vzrušením se vymrštil, když loď roztřásl bouřlivé volání: „Země! Země!“ Sotva ze strážního koše zaznělo první zvolání, paluba se rozechvěla, jak cestující zmožení dvouměsíční

úmornou plavbou, ožili, vyskočili na nohy a nahrnuli se k bočnímu hrazení. Janko mezi nimi. Žaludeční nevolnost byla náhle přebita bušením srdce a vzrušením, které mu roztráslu všechny údy.

Všem cestujícím při pohledu na tenkou zamlženou čáru na obzoru vytanuly na mysli všechny plány, s nimiž se na Taru vydali, všechny jejich naděje a touhy. Zachvátila je neovladatelná euforie a rozkřičeli se radostně jeden přes druhého, co všechno udělají, až stanou na pevné zemi, co všechno mají před sebou. Křičeli znovu do světa všechno to, co si už navzájem řekli v minulých týdnech během bohapusté nudy panující na palubě. Křičeli, jako by jejich plány měly získat šanci na úspěch jenom tím, že jejich křik dolehne až ke vzdáleným břehům.

Jen Janko uprostřed toho nadšeně řvoucího chumlu mlčel a své plány si přehrával jenom v duchu. Tam nedaleko leží země, která jenom čeká na mladé nadšené muže, již si dokáží s mečem v ruce vybudovat kariéru. Temné poslední dva roky na Lendoru budou zapomenuty, teď ho čeká jenom světlá budoucnost. Zasněně hleděl na pobřeží a starostlivě při tom svíral dva drahocenné poklady uschované pod košilí, jež mu dávaly větší šanci na nový život než komukoli jinému ze spolucestujících, kteří ve většině obětovali za lodní lístek své poslední peníze. Váček s dvěma sty toлары a doporučující dopis od rytíře Vojana Iskeru Noliasovi, komturovi eldebranské pevnosti Dva bratři nedaleko Rilundu, hlavního přístavu danérské kolonie na západní Taře.

Komtúr Isker Nolias zvedl oči od stránek popsaných drobným a úhledným Vojanovým písmem a zamýšleně pohlédl na chlapce, který stál před ním. Navzájem se krátce měřili. Šestnáctiletý vyhublý chlapec s dychtivými očima a statný prošedivělý padesátník se zjizvenou tváří a prsty zkroucenými artrózou, který takových zapálených chlapců viděl za svůj život až příliš mnoho. Zde na Taře, teprve před stoletím objeveném, divokém a neprobádaném kontinentu, většina z nich skončila s hrdlem zalitým vlastní krví a smrtelným výkřikem „Mamin-ko!“ uniknuvším naposledy mezi rty.

„Váš strýc mi píše, jaké závažné události jste dosvědčil proti Meaborovým kněžím,“ – zde si komtúr Isker odplivl – „a jaké vám z jejich strany hrozí nebezpečí. Musím vás varovat, že ani zde nebudete zcela v bezpečí. Meaborovci jsou i zde, stejně jako přísluhovači ostatních devíti nových bohů. Stejně jako váš strýc se domnívám, že se jedná o nový úklad Temného. Jsem rád, že se nám podařilo získat vaše svědectví o praktikách řádu. U eldebranských rytířů bude v bezpečí a odpečetěno bude teprve ve vhodnou příležitost. Váš strýc mě žádá, abych vám byl všemožně nápomocen při hledání vašeho uplatnění zde na Taře. Musíme vás umístit někam, kde nebudete příliš na očích. Máte nějakou představu, co byste mohl nebo chtěl dělat?“

Když Janko na komtúra nadšeně vychrlil své romantické představy a plány, v nichž se viděl přinejmenším v čele oddílů objevujících a dobývajících nové části Tary, Isker jenom chmurně přikývl. Ano, takových mladíků už viděl příliš mnoho.

O hodinu později stáli na dvoře obchodního domu rilonského obchodníka Mačka Krleži, který patřil k hlavním dodavatelům eldebranského řádu. Hubený a vrásčitý Krleža oblečený do nepadoucích plandavých šatů právě dohlížel na nakládání vozů, které měly vyrazit na cestu do Zelanských vrchů, na sever do trpasličích měst Kraz a Kwesar.

„Velevážený komtúre!“ Kupec se před rytířem hluboce uklonil s nepředstíranou úctou. Isker stejně uctivě pozdrav opětoval. Krleža patřil mezi málo kupců, které se nepodařilo erinské obchodní gildě Varemara zkorumpovat a zatáhnout do svých nekalých obchodů – nejenom

díky ochraně, kterou nad ním držel eldebranský řád, ale i především díky Krležovým morálním kvalitám.

„Říkáš, že bys chtěl pracovat jako ochrana karavan?“ měřil si Krleža Janka, když mu rytíř představil zájemce o práci. Nedůvěru spojenou se sarkastickým pobavením, kterou v něm neválečnické vzezření hubeného a podvyživeného chlapce budilo, se ani nesnažil skrývat. Janko nejspíše přikývl.

„Jenže takových já mám dost,“ kývl směrem k připraveným vozům. O první v řadě se opírali čtyři hrozivě vypadající hromotluci v kroužkových zbrojích, vyzbrojení meči a kušemi. Nevypadali, že takovou práci mají před sebou poprvé. Janko opět bezhlesně přikývl. Představa, že se bude jako šlechtic živit mečem a jednou se snad s pomocí meče dopracuje i velkých činů, byla najednou neskutečně vzdálená.

„Určitě ale neumíš jenom šermovat... Umíš číst a psát? A počítat?“ Janko věnoval Krležovi další tiché a nepřítomné přikývnutí a nespouštěl závistivý pohled z ozbrojenců, kteří už vylézali na kozlíky vedle kočích. Když z vrat vyjel první vůz, chlapcův pohled se opět střetl s Krležovým. Kupcovy oči zářily neskrývaným nadšením.

„Tak to je výborné. Potřebuji totiž účetního!“

Na svou první noc na Taře Janko nikdy nevzpomínal rád. Zavřený v malém podkrovním pokojíku, který mu Maček Krleža ve svém domě nabídl, ji téměř celou proplakal. A ani hojné slzy zcela neodplavily hořké zklamání, které mu Tara na přivítanou připravila.

Naštěstí Rilond nabízel spoustu dobrodružství i mladému účetnímu. Rozlehlé přístavní město založené v roce 743, tedy před více než devadesáti lety, pulsovalo životem, leckdy značně divokým. Dlouhá léta město spravovali eldebranští rytíři, ale před třiadvaceti lety ho převzali královští úředníci. Eldebranští rytíři to tehdy nesli špatně a ve městě nezůstal ze vzdoru žádný – mnoho jich definitivně odešlo za dobrodružstvím daleko na jih nebo na východ, ale našlo se dost takových, kteří nedokázali město, považující ho za své dílo, zcela opustit. Ti žili ve dvou pevnostech nazývaných Dva bratři ležících deset mil jižně od Rilundu naproti sobě na obou březích Durenu.

Rytíři položili pevné základy pro bouřlivý rozvoj města, který nastal několik let po jejich odchodu. Učenci totiž objevili úžasné vlastnosti a přednosti hořlavé kapaliny dhanga pocházející z pouště Mar'nub jižně od Rilundu – a město začalo lákat obchodníky. A v čele nových kupců přišla do Rilundu i gilda Varemar.

Překotný a neorganizovaný rozvoj, který město pod vlivem gildy Varemar zažívalo, se pořádkumilovným eldebranským rytířům nezamlouval. Nelíbily se jim domy a chatrče vznikající bez jakýchkoliv plánů, kde stavitele zrovna napadlo, odporné jim byly nové krčmy, nevěstince, kuřárny omamných látek, přičil se jim vzrůstající počet přepadení, loupeží a vražd, kterými Rilond začínal být proslulý na celé Taře. Díky gildě se však ve městě udržel čilý obchod i navzdory sporům mezi lendorskými Čtyřmi královstvími o námořním obchodu mezi Tarou a Lendorem a Rilond byl největším městem na Taře.

Pro šestnáctiletého mladíka dychtivého dobrodružství byl proto tím pravým místem pro život - jak Janko zjistil, když se zbavil prvotního zklamání a město trochu poznal. Každou volnou chvíli trávil v jeho ulicích a každý den mu přinesl nové zážitky. Chodil obdivovat opuštěný a mohutně opevněný Konvent eldebranských rytířů, v univerzitní čtvrti okukoval vážené učence a mágy, objevoval chrámy Sedmnácti bohů, do přístavu se chodil dívat na velké zámořské koráby, které z Lendoru přivážely zboží a nové kolonisty, nevyhýbal se ani neblaze proslulé čtvrti Ďolík plné prostitutek, žebráků a zlodějů.

Nejvíce ho ale fascinovali pouštní elfové. V Rilundu žila malá diaspora těch zádumčivých bytostí s temnou kůží a bílými vlasy – když Janko pouštního elfa poprvé spatřil na ulici, téměř

se lekl. Nikdy se dosyta nedokázal vynadívát na jejich zvláštní zjev a tak se bavil tím, že se pokaždé za elfy plížil ulicemi a hlta! je pohledem, dokud nezmizeli v některém z domů.

Několikrát v ulicích Rilundu zahlédl i temně fialové kutny Meaborových kněžích, ale dařilo se mu vyhýbat se jim. A když jedno setkání bylo nevyhnutelné, z ulice nebylo kam utéct, aniž by to vypadalo podezřele, úlevou si oddychl, že chladné pohledy Meaborových kněží ho nevšímavě přejely jako každého jiného člověka z davu. Po tomto setkání si uvědomil, že jeho temná minulost je uzavřená. Ale měl natolik silný pud sebezáchovy, že si uvědomoval, že úplně v bezpečí nebude nikdy – obezřetnost ho proto nikdy neopouštěla.

Díky novému životu v Rilundu pomalu zapomínal na ten starý, na Krkleci, v lunenwigsém semináři. Zpočátku míval sice neklidné spaní, když se mu vracely noční můry z Meaborova semináře, ale byl mladý - stejně jako se rychle učil, tak i rychle zapomínal.

Po půl roce znal město, jako by se tu narodil. Věděl, v které hospodě mají nejlepší víno a pivo, který pouliční prodavač prodává nejlepší pečená křídla, znal místa, kde se scházeli zloději a překupníci. Jen přátel si v tom velkém a tepajícím městě moc nenašel.

Se spolupracovníky z účtárny si nerozuměl, s mládeží ulice nebylo radno si začínat. Jenom s dvacetiletým Krležovým podomkem Mihovilem ho pojila společná láska ke koním, byť podkoní byl duševně poněkud omezený. V kupci Krležovi ale našel náhradního otce – i stařík si mladíka bez domova oblíbil.

Když starý dobrák Krleža objevil Jankovu touhu po poznávání města, neváhal zkracovat mu pracovní dobu, aby Janko mohl vyrazet co nejčastěji do ulic, takže hodiny strávené v nudné účtárně nakonec nebyly tak úmorné a daly se přetrpět. A Krleža navíc s chutí poslouchal klepy, které se Jankovi ve městě podařilo sesbírat. Jako zkušený obchodník věděl, že informace je leckdy nejcennějším zbožím.

Kupec si tedy chlapce oblíbil a s pomocí svých kontaktů se mu pro něj dokonce podařilo vyjednat vstup do univerzitní knihovny - aby prý mladík duševně nezakrněl. Možnost uvrtat se kdykoli do svých milovaných knih Janko přivítal s nadšením.

A tak mu v Rilundu utekl první rok, ani nevěděl jak. S novým životem se po čase smířil, když zjistil, že není tak nezajímavým, jak se zpočátku obával. Ale v koutku duše stále choval naději, že jednou... Že jednou konečně přijde jeho čas, aby vykonal velké činy, jež mu byly předurčeny. Snad...

Když však roky ubíhaly jeden za druhým, jeho sny klesaly hlouběji a hlouběji do většího zapomnění. Původně předpokládal, že z Rilundu odejde co nejdříve, jakmile se zorientuje, jak to na Taře chodí a jakmile našetří větší sumu peněz. Jenže utekly čtyři roky a za celou dobu se jen málokdy podíval za hradby Rilundu nadité hektickým životem.

Za ta léta se Janko vypracoval na vedoucího rilondské pobočky Krležovy společnosti, která obchodovala po celých Dálavách, lendorských koloniích na Taře – kromě tropického Erinu na severu, nedaleko rovníku, kde byla jedinou vládkyní gilda Varemar.

Maček Krleža jako zkušený obchodník a znalec lidských povah odhalil Jankovy nespornou inteligenci, vynalézavost, organizační schopnosti i obchodnický instinkt a rozhodnost. Proto se nebál postupně ho zasvěcovat do chodu své firmy a svěřovat mu stále větší zodpovědnost.

Janko žil spokojeným a zajímavým životem, o jakém se většině přistěhovalců z Tary, kteří většinou zastávali podřadné práce u starousedlíků, mohlo jen zdát. A nic nenasvědčovalo tomu, že by na svém životě měl něco změnit. Jenže pak přišla z Východní dálavy zpráva, že tamní osadníci povstali proti almendorské Koruně.

Ten den začínal jako každý jiný. Janko se ve svém podkrovním pokojíku, kde stále bydlel, omyl v umyvadle, oholil se a oblékl si svůj nový červený oblek. Trochu marnivě se prohlédl v malém zrcadle - pýcha z nového slušivého oblečení, které si ani bohatý kupec nemohl

dopřát častěji než jednou za půl roku, se ho ještě stále držela, oděv mu po dvou týdnech, co ho měl, ještě nezevšedněl. Pak spokojeně vyrazil po schodech dolů na snídani, kterou každé ráno účetním, vozkům, skladníkům a dalším zaměstnancům Krležovy firmy chystala Jelena, padesátiletá statná a vždy zamračená Krležova hospodyně.

Sotva však opustil svůj pokoj, sluchem zaznamenal nezvyklý ruch z dolního podlaží i ze dvora – vše nasvědčovalo sročení živě diskutujících lidí. Přidal do kroku.

„Konečně jsi vstal!“ přivítal ho dole s jemnou výčitkou Maček Krleža. Janko se zamračil – vstával jako obvykle, v šest hodin ráno. Jestli o něco přišel, není to rozhodně jeho vina. Nic však nenamítl, když viděl rozrušené tváře ostatních přítomných. Zvědavost převládla nad dočteností.

„Co se to tu děje?“

„Král Rioden uznal Svobodná města!“ vychrlil na něj Mihovil, ale hned se zarazil a omluvně loupnul očima po Krležovi a nechal mluvit jeho.

„Ano, Janoš Bručka porazil královského guvernéra Engoltyho na řece Rubis a ten uznal nezávislost Svobodných měst. Albireo, Tichá, Kor, Athor a Miram už nepatří Koruně!“

Jankovi spadl kámen ze srdce. A hned se v duchu musel zasmát sám sobě, proč se mu ulevilo – roční neklid a nejistý válečný stav ve Východní dálavě totiž nebyly dobré pro obchod. Natolik už byl obchodníkem, že mu jako první na mysl přišla taková věc!

Jenže byl by hlupákem, kdyby si zároveň neuvědomoval širší přesah těchto událostí. Vznik samostatných měst mohl vyvolat lavinu vzpour i v ostatních koloniích, které byly leckdy nespokojené s královskými úředníky – ti se totiž, daleko od dohlížejíciho dvora, chovali ke kolonistům značně přezíravě, zvláště když někteří brali službu na Taře jako nevídané vyhnanství. Povstane i Rilond? Erin? Dunrilean? A další města na Taře patřící lendorským Čtyřem královstvím? Vždyť v Rilondu se poslední rok nemluví na ulicích a tržištích o ničem jiném, než o tom, zda východní města budou ve svém povstání úspěšná... Mezi lidmi se objevilo i několik křiklounů vyzývajících k povstání, ale poměrně brzy zmizeli. Janko tušil, že na příkaz gildy Varemara. Ta si žádné nepokoje stejně jako královští úředníci nepřála. Přece nebyly dobré pro obchod...

Maček Krleža vzal Janka kolem ramenou a pokynul mu, aby ho následoval do jeho pracovny. „Nasnídáš se dnes u mne. Potřebuji s tebou mluvit.“ Snídani si však Janko příliš neuzil. Z toho, co mu Krleža navykládal, se mu tak roztřásl ruce, že sotva mohl jíst.

„Janko, víš, že jsi pro mne skoro vlastním synem, kterého jsem nikdy neměl. Víš, že k tobě chovám bezmeznou důvěru,“ začal Krleža svůj proslav a Janko jenom němě přikývl a pomalu si mazal chléb máslem.

„Mám proto pro tebe důležitý úkol. Pojedeš do Východní dálavy a budeš řídit tamní pobočku naší firmy v Albireu...“ Janko šokovaně zastavil ruku s chlebem namířeným do úst a naprázdno polkl. Pak chléb raději položil, aby ho neupustil, jak se mu roztřepala ruka. Hlavu mu zachvátil šílený víchř myšlenek, které se honily jedna přes druhou.

Opustím Rilond. Po pěti letech. Východní dálava! Rozlehlé pláně. Albireo! Bílé město měst! Pojedu přes Zelanské vrchy. Trpasličí města. Nikdy jsem trpasličí město neviděl. Uvidím Královskou řeku. Největší řeku Dálav. Východní pláně. Prý tam žijí nejlepší a nejkrásnější koně na světě. Země po válce. Všude bandité a propuštění žoldnéři. Nebezpečí. Dobrodružství. Dobrodružství!

„Janko!“ Zamyšlený mladík trhnul hlavou a uvědomil si, že reaguje asi až na třetí Mačkovo oslovení.

„A-ano?“

„Potřebuji v Albireu nutně člověka, kterému mohu plně důvěřovat a který je dostatečně soběstačný – takže jedině tebe. Jak víš, ztratili jsme s Albireem úplně kontakt. Při loňských nepokojích, na které se vždycky naváže všelijaká pakáž, zahynul Pjotr Krasnojevič, vedoucí naší tamní kanceláře. Byl přitom vypálen i jeho dům, sklad i archiv se smlouvami, takže naše

zákazníky převzal někdo jiný. Rhm.“ Krleža si chmurně odkašlal. Věděl – a stejně tak i Janko – že Krasnojevič nezemřel rukou rabující chátry jen tak náhodou. Obchodní konkurence na Taře byla často ostrá a ještě častěji nebezpečná.

„Teď, když je po válce, máme šanci do Albirea proniknout. Vlastně ještě větší šanci než předtím – lord ochránce Albirea Firun je můj přítel a poskytne ti veškerou podporu. Dám ti pro něj průvodní dopis.“ A to se podívejme, jaké má Maček kontakty, tím se nikdy nechlubil, že se osobně zná s vůdcem vzpoury, pomyslel si Janko. Ještě toho o svém chleboďárci hodně nevím...

„Dám ti také k ruce Rodoljuba a Djordeho, aby se postarali o tvou bezpečnost.“ Oba jmenovaní byli chlapiska jako duby, rozložití, svalnatí a znalí v zacházení se všemožnými druhy zbraní. U Krleži sloužili už dvacet let – začínali jako běžní ochránci karavan, ale teď je kupec používal na delikátnější práce. Janko se duchu usmál nad Krležovou starostí.

Nepochyboval, že by se o sebe dokázal postarat sám. Od počátku svého pobytu na Taře navštěvoval šermířské lekce mistra Sergeje Sochulina, proslaveného válečníka – ovšem už v důchodu. Před starým pánem to však Janko tajil, chtěl se vyvarovat zbytečných otázek.

Stejně tak mu neříkal, kam si chodil své umění pocvičit naostro – mladý švihák evidentně při penězích si ve večerních ulicích Ďolíku koledoval o přepadení. A skutečně se také párkrát dočkal. Jenže nehrál si na volavku jen tak – minimálně šest pobudů za těch několik let zůstalo ležet na ulici s propíchnutým břichem nebo hrudníkem. Dobře desítky se podařilo utéct nebo se odpotácet se zraněním.

Nicméně na Krležovu nabídku kývnul. Dva dobří chlapi se vždycky hodí, byla by hloupost je odmítnout. „Chtěl bych ještě Gorana z účtárny. Je to šikovný kluk. A pustil bys i Mihovila? Dobrý podkoní se bude hodit – před časem jsem totiž dostal takový nápad, že by stálo za to, dovážet sem z východu koně z tamních plání a chovů. Viděl jsem totiž takového na ulici – a řeknu ti, takového koně by chtěl každý.“

„Chceš mi odvést ty nejlepší lidi?“ usmál se Krleža na svého chráněnce, který sebevědomě nazýval svého vrstevníka Gorana klukem a jako vždy překvapil zajímavým nápadem. Janko mu odpověděl jenom rošťáckým úsměvem.

O dva dny později z Rilondy vyrazily čtyři Krležovy povozy – a s nimi třicet dalších. I ostatní rilondští kupci byli podnikaví a i tentokrát použili osvědčeného karavanního způsobu přepravy zboží – velkou skupinu vozů doprovázela padesátka jezdců, zčásti zaměstnanců rilondských obchodníků, zčásti žoldnéřů, na které se společně složili. A také stádo ovcí a krav, které hnali pasáci jako živou zásobárnu potravy.

Všechny vozy vezly obdobné zboží, o němž se dalo předpokládat, že po něm bude ve Východní dálavě, tedy Svobodných městech, po ročním válečném stavu a almindorské blokádě dovozu poptávka – kávu, čaj, cukr, tabák, sůl, vína z Lendoru a samozřejmě dhangu. Kromě toho si vezl i dvacet tisíc tolarů na nutné výdaje a investice do začátku podnikání.

Krležovy vozy navíc převážely zvláštní náklad pro eldebranské rytíře sloužící na Východě – dvě těžké truhličky s penězi (Janko raději nechtěl vědět, jak vysoké částky obsahují), poštu a také speciální zbraně z řádových dílen. A také klíčky s dvaceti poštovními holuby.

Starý kupec a jeho chráněnci, kteří si navzájem za ta léta soužití a spolupráce přirostli k srdci, se neubránili dojetí, i když slzy si oba nechali na později a jen pro sebe. Loučení ostatně bylo krátké – Janko se nemohl dočkat až vyrazí na cestu. Za dobrodružstvím, o kterém tak snil. Loučil by se jistě déle, kdyby věděl, že starého Mačka Krležu už nikdy nespátří.

Cesta ubíhala pomalu. Východní dálavu, kterou založila almindorská koruna, oddělovaly od danérské Západní dálavy nevysoké Zelanské vrchy, sto padesát mil široká pahorkatina. Cesta sjízdná pro vozy však vedla oklikou. Za Rilondem se stáčela na sever a dobrých tři sta

mil kopírovala pobřeží Rilonského zálivu. Teprve v trpasličím městě Kraz na severním okraji Zelanských vrchů se stáčela na východ. Přes další trpasličí město Kwesar se táhla Šedou brázdou k prvnímu almendorskému městu Stará štola, které bylo vstupní branou do východních plání.

Odtud cesta vedla sto mil pláněmi do prvního Svobodného města – Koru, ležícího na Královské řece, mohutném toku, který si razil cestu od plání na jihu k džunglím na severu. Na jih od Koru ležela města stále poplatná almendorské koruně, především starobylý Sintar založený už dávnými Arvedany. A osmdesát mil severovýchodně podél Královské řeky leželo Albireo, cíl rilonské karavany.

Povozy dokázaly urazit kolem dvaceti mil denně, pak bylo třeba se utábořit, nechat odpočinout zvířata i nasytit hladové lidské krky. Pro většinu kočích a žoldněřů, pro něž nebyla výprava na východ první, představovalo zdoluhavé putování nudu smíšenou s prachem cesty.

Ne tak pro Janka. Každý nový den pro něj byl vzrušujícím, vždyť většinu času zatím trávil mezi hradbami Rilundu. Teď se před ním otevírala celá širá zem. Každý večer uléhal na lůžko ve stanu celý natěšený, až se bude moci opět vzbudit a objevovat pro něj neznámou krajinu. Měl spoustu příležitostí, protože své spolupracovníky si vybral skutečně dobře a mohl jim přenechat starost o náklad i zajištění tábořiště a sám mohl podnikat dlouhé projížďky po krajině.

Obdivoval vysoké a vznešené zelany, stromy se stříbřitou kůrou, jež daly název celé pahorkatině. Osmý den cesty se mu podařilo natrefit na leoparda, největší šelmu žijící v Zelanských vrších. Byl hladový a nechtělo se mu opustit právě skoleného jelena. Nejprve se Janko jeho varovného vrčení, jež mu naznačovalo, že se má klidit z cesty pánovi zdejších kopců, zalekl. Ale pak mu za jeho bojovnost děkoval – kdyby býval utekl a nechal kořist kořistí, nemohl by se Janko večer pochlubit jeho kožešinou a stát se terčem uznalého poplácávání po ramenou. On, kancelářská krysa, byl najednou rovným mezi rovnými mezi těmi urostlými a nemluvnými muži, jimž obživu skýtal meč.

Když dorazili do podzemního Krazu, nejstaršího trpasličího města na Taře, vyrazila mu dech stavitelská dovednost jeho obyvatel. V Kwesaru u Ledového jezera, kde byla stavební činnost stále v plném proudu, ho zase zaskočila velkomyslnost a velkolepost, s níž bylo město plánováno.

Vzrušením se však málem zalknul, když karavana po šesti týdnech vyjela z kopců do východních rovin. Janko si vzpomínku na okamžik, kdy pláň poprvé spatřil, uchovával živou v paměti velmi dlouho.

Slunce už zapadalo – severně od Rilundu byly dny kratší - a pláň porostlá vysokou nahnědlou trávou, vypadala v jeho světle jako ulitá z bronzu. Nebyla však studená a nehybná jako kov, naopak. Jemný vítr se proháněl mezi stvoly trávy, která se vlnila jako hřbety nekonečného stáda dobytka. Bylo léto, období sucha a tak byl vzduch prosycen vůní jemných částek uschlé trávy vznášejících se ve větru. Stepní tráva voněla jinak než jakákoli jiná na světě. Pro Janka voněla především příslibem nového života. Cítil, že step je pro něj životní výzvou. Zde má šanci něco dokázat!

Když došla karavana do Koru, prvního Svobodného města, strhnul se kolem ní poprask, jaký si Janko nedovedl představit ani v nejdivočejších snech. Místní lidé doslova vzali kupecké vozy útokem – byli první, kdo přijel se zbožím ze Západu. Lodě plující po Královské řece měly přísný zákaz prodávat své zboží ve Svobodných městech a vykládaly ho až na jihu v Sintaru, který zůstal věrný koruně. Za čas se zajisté objeví podloudníci, vidina zisku je vždycky silná, ale zatím se nikdo z almendorských obchodníků neodvažoval ještě čerstvé královské nařízení porušit.

Janko však už v Koru učinil důležité rozhodnutí – nenechal se zlákat vidinou okamžitého, i když závratného zisku, a neztrácel čas. Vyčlenil „své“ vozy z konvoje a hnal je dále do Albirea. Trochu tím sice riskoval, když se zbavil ochranného doprovodu a musel se spolehnout je-

nom na Rodoljuba a Dyordeho a sebe. Čtyři kočí a Mihovil a Goran by však v boji také nebyli k zahazení, zvláště když se Mihovil a Goran celou cestu cvičili ve střelbě kuší. A u kočích byly základní bojové dovednosti ve zdejších krajích samozřejmé.

Měli štěstí, jenom jednou jim hrozilo nebezpečí, když je zpovzdálí tři dny bez přestání sledovala skupinka osmi jezdců. To byla v Jankovi malá dušička – ale nakonec si k jeho úlevě asi své nekalé úmysly rozmysleli a vydali se hledat snazší kořist, aniž by se s Jankovou skupinkou vůbec setkali zblízka. A tak celá družina šťastně dojela do Albirea, po devíti týdnech, co opustila Rilond.

Albireo bylo největší město na Taře, žilo v něm určitě přes dvacet tisíc obyvatel, čímž se blížilo velkým městům na Lendoru. Oproti nim však mělo podstatně slavnější minulost. V dávných dobách před tisíci lety je založil mocný národ Arvedanů, kteří obývali Taru, než je odtud vyštvaly armády Temného. Zbytky Arvedanů se uchýlily na Lendor, kde se smísily s původním obyvatelstvem.

Když Lendořané Taru začali před sto lety kolonizovat, objevili na Královské řece pozůstatky starého arvedanského města – jako zázrakem se uchovalo i několik nepoškozených budov. Jejich zvláštní a monumentální architektonický styl Lendořané napodobili při výstavbě nového města, jež získalo název Albireo.

Lord ochránce Firun byl stejně vznešený jako město, jemuž vládl. V jeho žilách kolovala arvedanská krev, což bylo znát na první pohled. Důstojnost a elegance, překrývané chladnou nadřazeností, čišely z každého jeho pohybu a gesta. Janko, jako dobrý znalec lidských povah, jímž se stal v Rilundu, však dokázal odhalit, že za zdánlivě neprostupným zevnějškem se skrývá vřelost a laskavost. Obzvláště patrné byly, když se Firun vypytał na Mačka Krležu.

Lord Firun poskytl chráněnci svého přítele všemožnou podporu. Zajistil mu ten nejlepší dům v luxusní kupcecké Zlaté čtvrti – po povstání řada kupců věrných Koruně odešla a město zkonfiskovalo jejich majetek. Skladní prostory pro zboží, které Jankovi Firun doporučil, také byly velkolepé. Od počátku mohl Janko začít s obchodem ve velkém stylu.

Prodej zboží dovezeného z Rilundu svěřil Goranovi a sám začal prozkoumávat albirejský trh se vším, co to obnášelo – nejprve prošel nejdůležitější tržiště, pak se představil nejvýznamnějším kupcům ve městě a pak se věnoval zevrubné prohlídce města. Neopomněl dát se do řeči, s kým mohl: se ženami spěchajícími za nákupy, řemeslníky z malých krámků, hostinskými i hosty jejich krčem, formany a lodníky, kteří do Albirea přijížděli z ostatních koutů Východní dálavy. Nevynechal ani prostitutky a podivné pouliční existence, jichž bylo každé větší město plné.

Pohledný a dobře oblečený mladík, který uměl ve správnou chvíli okouzlit dobrým vychováním a vzděláním i ohromit přístavní a pouliční hantýrkou, dokázal získat spoustu užitečných informací. A ty se cenily nejvíce, stejně jako rychlost, s níž dokázaly putovat. Ještě první den večer poslal Janko do Rilundu poštovní holuby se seznamem nejpoptávanějšího zboží, které má Krleža poslat, a s krátkým shrnutím situace ve Východní dálavě. Poslal pro jistotu šest ptáků, aby si pojistil doručení zprávy, kdyby snad některý cestu nepřežil.

Následující měsíce strávené v Albireu byly hektické a plné práce. První náklad zboží se podařilo rozprodat během první týdne, ale bylo třeba rozchodit pobočku, než dorazí za dva měsíce další várka zboží. Janko najímal nové lidi, snažil vytižít své čtyři vozy přepravami na krátké vzdálenosti, většinu dne trávil jednáním s odběrateli budoucího zboží. A samozřejmě objevoval Albireo i okolní města – Miram, Tabit nebo Kor. Opět se cítil povzneseně jako po svém příjezdu na Taru – zase před ním leželo mnoho nového a nepoznaného.

Teprve na jaře dalšího roku mohl Janko spokojeně předat otěže albirejské pobočky do rukou Goranovi, z něhož se vyklubal schopný organizátor (Janko ho opravdu odhadl a vybral s sebou dobře), a konečně vyrazit za tím, na co se celou dobu těšil nejvíce. Za zdejšími pro-

slavenými koňmi, které chtěl dovážet na Západ. Jak již věděl, největší tržiště s nejlepšími koňmi se jmenovalo Koňské Pastviny. Malé městečko leželo necelých dvě stě mil jihozápadně od Albirea.

Bylo možné pohodlně dojet lodí po Královské řece do Sintaru a odtud jen relativně krátce cestovat na koni, ale Janko dal přednost jízdě v sedle. Chtěl pořádně poznat pláň. Jako doprovod si s sebou vzal Rodoljuba i Djordeho, kteří zdejší krajiny dobře znali a byli tak neocenitelnými a zkušenými rádci a pomocníky.

Po měsících strávených ve městě úpornými jednáními a náročnou prací byla jízda pláňmi jedním z nejkrásnějších pocitů, které Janko ve svém životě poznal. Nekonečná rovina pokrytá zelenající se nízkou se doslova nechávala laskat kopyty klusajících koní, jejichž dusot příjemně tlumila jarní provlhlá zem. Nezvedal se žádný prach, který by jízdou znepríjemňoval, stále vanul osvěžující vánek, který se ve stepi bez větších terénních překážek snad nikdy nezastavil.

Příležitostné jarní dešťky byly spíše vítané, než naopak. Bylo teplo, promáčené oblečení rychle schlo a díky dešti nebylo nutné hledat napajedla či potoky – dostatek vody pro koně i lidi se vždycky zachytil v nějaké prohlubni či kaluži. Zásobu potravin měla Jankova skupinka dostatečnou na celou cestu, ale přesto si občas jídlo zpestřovali čerstvým masem. Protože byla pláň jižně od Albirea Lendořany zatím osídlena poměrně řídko, žilo zde ještě dostatek antilop a výjimečně i stádečka divokého stepního skotu, svou malou početností nezajímavá pro profesionální lovce a honáky.

Po čtyřech dnech dorazila trojice jezdců k jednomu z divů zdejších plání – Krátké trhlíně. Navzdory svému názvu se na míli široká škvíra rozvírající se náhle uprostřed trávy táhla padesát mil od severu k jihu, kde navazovala na několik set mil Dlouhou trhlínu. Trhlin bylo rozseto po pláních spousta, tou největší dokonce na jihu protékala Královská řeka, než ji v Bílých vodopádech nad Sintarem opouštěla a rozlévala se do plání. Učenci tvrdili, že trhliny vznikly v dávných časech, kdy pláň zachvátil silný zemětřás, který zemi rozevřel.

Djorde a Rodoljub nechali Janka vynadívat na kaňon, jehož příkré stěny se řítily stovky sáhů hluboko, ale potom ho raději navedli pryč do pláň. V trhlínách žila všelijaká havěť, gobliny počínaje a orky konče. Pro malou skupinu jezdců nebylo v blízkosti trhlín bezpečno.

Do Koňských pastvin muži dorazili po týdnu příjemné projížďky – jinak se jízda plání ani nedala nazvat. Městečko s tisícovkou obyvatel bylo roztažené do široka po plání – všichni zde jezdili na koních, takže vzdálenosti byly podružné. Ulice byly pouhými prašnými vyšlapanými cestami mezi jednotlivými usedlostmi obklopenými velkými ohradami s dobyt看em a koňmi. Tohle bylo centrum obchodu s koňmi v celých Dálavách. Jenom zde se směli na základě královského privilegia chovat a zušlechtovat divocí mustangové z Trhlinové pláň.

Janko fascinovaně sledoval vznešené a nepoddajné koně v ohradách, kteří ještě nebyli zkroceni, a omámeně obdivoval, s jakou elegancí nosila již zdomácnělá zvířata i toho nejposlednějšího obyvatele Koňských Pastvin. Každý, i obyčejný honák dobytka, se hrdě vezl v sedle nádherného zvířete, které by mu mohl závidět každý lendorský šlechtic. Vždyť tady stačilo vyjet do plání a takového koně si chytout. Ale nemohl to dělat každý. Obyvatelstvo Koňských Pastvin byla uzavřená komunita, která si žárlivě střežila své právo na lov a chov stepních koní. Z těch, kdo ho nerespektovali, většinou zůstala jen hromádka vybělených kostí ztracených v trávě nekonečných plání.

Trojice se ubytovala v jednom z mnoha hostinců na náměstí a Janko si dal při rozdávání spropitného záležet na tom, aby udělal dojem zámožného obchodníka. Podařilo se a ještě tentýž den večer ho navštívil královský správce a dohlážitel nad koňskými trhy, baron Patarek. Úlisný a nepříjemný chlap, nicméně ukázal se být kvalitním a svého města dobře znalým průvodcem. Díky němu měl Janko hned druhý den v kapse několik výhodných smluv na koně,

přestože musel pár stovek tolarů utrousit i do Patarkovy dlaně. V Pastvinách zůstal celý týden – a pak potkal svůj osud, přestože tehdy to ještě nevěděl.

„Takže ujednáno, Michaile.“ Janko si srdečně potřásl rukou se čtyřicetiletým ramenatým mužem a převzal od něj podkovu, která tady v Koňských pastvinách symbolizovala přání dalších úspěšných obchodů. Pak se zvědavě ohlédl za Michailovým pohledem, mířícím kamsi za jeho rameno. A strnul.

Širokou cestou táhnoucí se kolem Michailovy usedlosti zvolna jela desetičlenná skupina jezdců, kteří za sebou táhli na provazech dvacítku divokých koní. Bohové! Jakých koní! Bílých jako sníh. Divocí koně z plání byli nejčastěji zbarveni do různých odstínů hnědé, méně často se mezi nimi objevovali ryzáci a vraníci. Ale bělouši... Janko ve městě ještě žádného neviděl, a pochyboval, zda vůbec existují.

Přítom barva nebyla jedinou výjimečnou vlastností chycených koní – Janko zkušeným zrakem poznal, že mají i skvělé jezdecké kvality. Všichni byli dobře stavění a živení, nádherně osvalení a plní temperamentu. Kráčeli poslušně jako beránci, už byli zkrocení. A kdo je to přivedl?

Takové jezdce viděl Janko poprvé v životě. Vysocí, odění jen do kožených kalhot a měkkých nízkých bot, jinak zcela nazí. Nejzajímavější však byly jejich ostře řezané snědé tváře a účesy – takhle si nikdo jiný na Taře vlasy neupravoval. Středem vyholených lebek se jim táhnul úzký pruh vlasů krátkých vztyčených vlasů, který na krku přecházel do dlouhého copu splývajícího až do půli zad. V copech měli vpleteny různé ozdoby, nejčastěji dřevěné korálky a ocasní pera ptáků. Kolem krku každému visel kožený řemínek se zvláštním zeleným matně lesklým oblázkem.

Vyzbrojeni byli dlouhými tesáky, dřevěnými štíhlými palicemi, oštěpy a koženými štíty. Všem bylo jen něco málo přes dvacet. A kromě jediného jeli na hnědých koní – jenom jezdec v čele seděl také na bělouši.

V sedle se každý z nich držel, jako by se v něm narodil. Nepoužívají třmeny, všiml si vnímavý Janko další zajímavosti. Skupina jezdců nehleděla nalevo ani napravo, ignorovala zvědavé pohledy Michailovy čeledě, která se shromáždila kolem ohrad a hltala očima nezvyklou podívanou.

„Hevreni,“ odplivl si opovržlivě Michail. Janko se na něj překvapeně podíval. Michail byl rovný a poctivý chlap, který zbožňoval svou ženu a na čeleď byl vlídný. Zášť, která prolula to jediné slovo, Janka proto zaskočila. Odpor vůči hevrenům však chovala většina obyvatel Koňských Pastvin. Svou zemi si na tomto původním obyvatelstvu plání museli vybojovat a hořkost z krutých bojů přetrvávala generace. To ale nebránilo některým z chovatelů zaměstnávat hevrenské odpadlíky vyhnané od jejich kmenů – nikdo jiný totiž nerozuměl koním jako oni.

Janko však dosud neměl šanci se s některým z hevrenských honáků setkat, do centrální města příliš nechodili a většinu času trávili stranou pozornosti v ohradách a stájích u svěřených zvířat. Ovšem teď si tu příležitost poznat hevreny nehodlal ujít, zvláště když šlo o divochy přímo z dalekých plání. Vyskočil na svého koně, od Michaila převzal otěže zakoupeného hřebce, a zpovzdálí hevreny následoval.

„Jednoho z těch koní musím mít,“ opakoval si celou cestu na náměstí obklopené asi padesáti kamennými budovami, převážně hostinci. V jednom z nich Janko bydlel a hned do něj také spěchal předat koupeného koně a vzít si nový měsíc s penězi. Když se na náměstí vrátil, byla tam už pořádná tlačence. Kolem bělostných koní se mačkal dav čumilů a o jednom zvířeti už živě smlouval Mečislav Jasný, jeden z největších obchodníků v Koňských Pastvinách. Neztrácel čas. Nebylo divu, taková vzácnost...

Jednání za hevreňy vedl majitel jediného osedlaného bělouše. Ostatní klidně stáli, ruce položené na šjíích svých koní a vypadali, že se jich ten shon kolem netýká. Janko si ale všiml, že velice bystře, i když po očku a nenápadně, sledují, co se kolem nich děje.

Vyjednavačova tvář prozrazovala výraznou inteligenci, jeho chování by Janko neváhal označit za šlechtické, kdyby nešlo o divocha z plání. S Mečislavem, který se, navzdory svým zkušenostem a proslulé tvrdosti při vyjednávání, celý třásl těžko potlačovanou touhou bílého koně získat, jednal s klidem a rozvahou. Mluvil lámanou almendorštinou.

„Patnáct set.“ Padla poslední nabídka. Hevren chvíli váhal a napřáhl ruku. V Jankovi se vzbouřila krev. Mečislav koně kupoval jasně pod cenou, i když to byla závratná částka. Za tisíc zlatých se dal postavit rozlehlý kamenný dům na náměstí v Rilondu. Rytířský kůň se dal v Západní dálavě koupit za osm set zlatých, kůň z Trhlinové pláně za dva tisíce. Jenže to byla cena u koncového zákazníka daleko odtud. Tady v Koňských Pastvinách stál běžný kůň z Trhlinové pláně v průměru tisíc zlatých. Taková rarita jako bílý, který navíc novému majiteli dával naději na další bílé potomky, musel stát několikanásobně víc.

Bylo ale jasné, že hevren o tom nemá ani ponětí. Janko k němu, navzdory své obchodnické duši, pocítil sympatie. Snad to bylo jeho blízkým věkem, snad jakousi stavovskou sounáležitostí vůdců – Janko pořád v duši cítil jakousi šlechtickou nadřazenost či vyvolenost vůči ostatním.

„Dám tři tisíce.“ Dav zašuměl a obrátil se po hlase, který pronesl tak neslýchanou nabídku. Už dost rozrušený Mečislav překvapením hekl. Hevren napřáženou ruku stáhl. A Mečislav zbrunátněl.

Tak to byl konec šancí, jak od hevrenů levně nakoupit. Navždy. A pro všechny, nejen pro Jasného. Když je jednou někdo ochotný dát takovou cenu, budou ji hevreni požadovat už na pořád. I Mečislav by byl ochotný nakonec na ty tři tisíce jít, jenže byla tu přece šance nakoupit levněji... Ten parchant! Takhle vysoko nastavená laťka se bude těžko snižovat!

Mečislav vztekle přiskočil k Jankovi a chytnul ho za kazajku.

„To nemůžeš! Slyšíš! To nemůžeš! Ty tu nemáš co obchodovat s hevreňy! Nejsi místní! Nemáš na to licenci! A všechno jsi zkurvil! Kdo si myslíš, že seš, Daněřane?“ prskal mu zblízka do obličeje. Janko neodpověděl. Jen významně položil ruku na jílec meče, který se zde na rozdíl od Albirea mohl nosit na veřejnosti. Mečislavův stisk povolil, kupec se vzpamatoval.

Davem se prodral baron Patarek. Mečislav se k němu obrátil jako k svatému obrázku a chtěl spustit lamentaci. Tu však Patarek včas zastavil rázným gestem.

„Mečislav má pravdu. Nejenže smíš kupovat koně jen od místních obchodníků, tak navíc vůbec nemáš právo takto narušovat cizí obchody. Poškozuješ tím naše kupce!“ obořil se na Janka. Ten si uvědomil, že mu ta tři slova zbrkle vypuštěná z úst přijdou zatraceně draho. Bílého koně nekoupí. Takovéhle novinky se nesou rychle a místní kupci se mu budou za zvýšení cen pomstít tím, že mu žádného bělouše neprodají. Sakra!

„Chci, aby mi doplatil rozdíl v ceně! Chci od něj těch patnáct set rozdílů mezi jeho a mou nabídkou!“ vykřikl Mečislav. Patarek se na Janka významně podíval a takřka neznatelně přivřel jedno oko. Takže bych z toho mohl vyklouznout ještě levně, došlo Jankovi. Ale budu muset podmáznout Patarka. Tomu je totiž jasné, že mě bude žalovat celých cech chovatelů za ušlý zisk – a jenom on může žalobu shodit ze stolu. No, lepší, než doplácet rozdíl v ceně každému. Mladík přikývl. Mečislav Jasný konečně získal trochu zdravější barvu.

Po zbytek dne Janko jenom smutně sledoval, jak si jednotliví obchodníci z náměstí odvádějí jednoho bílého koně za druhým, někteří i dva. Za některé dávali jen dva tisíce, většinou ale tři. Dva výjimečné kusy změnilo majitele za čtyři tisíce. To už byla částka, za niž se dala pořídit menší zámožská loď.

Zatímco si většina obchodníků neodpustila neslušné poznámky na Jankovu adresu (dostačně hlasitě, aby se donesly až k němu – on však předstíral, že je neslyší), hevreni byli pořád

stejně neteční, jako po svém příjezdu. Jenom si posedali na zem, kromě jejich velitele. Ten byl pořád stejně rozvázný a klidný, ani náznakem nedal najevo netrpělivost při nekonečných smlouváních.

A ani náznakem nedal za celou tu dobu najevo, že je vděčný Jankovi za prokázanou službu, díky níž bude odjíždět dvakrát bohatší, což Janka oprávněně mrzelo. Jenže hevreň podcenil.

„Ne!“ Odpoledne už se nachýlilo a zbýval poslední kůň ze stáda, kterého se domáhal Fjodor Šavlikov, jeden z místních obchodníků. Už měl bílou klisnu a teď chtěl i toho hřebce. Toho nejlepšího ze všech.

„Čtyři tisíce!“

„Ne!“

„Čtyři a půl!“

„Ne! Ne na prodej!“ Hevrenský vůdce důrazně zvýšil hlas. Jeho druzi zbystrili a neklidně poposedli.

„Tak cos ho sem vozil, ty stepní všiváku?“ Fjodor Šavlikov výhruzně nakročil dopředu, jeho tvář se přiblížila k chladnému hevrenovu obličejí. Vzápětí mezi jejich nosy vklouzl dlouhý hrot oštěpu. Takovou rychlost Janko nikdy neviděl. Šavlikov odskočil, jako kdyby po něm vyjel had. Všichni hevreň byli na nohou. Ten, který oddělil hádající se muže oštěpem, si s rozhodným výrazem stoupl před náčelníka. Janko si ho všimnul už dříve. Tipoval ho na osobního ochránce, byl zdaleka nejstražitější a stále se držel v těsné blízkosti vyjednaváče.

Šavlikov zkrotnul. Tohle nemělo cenu. Koně slibující závratný zisk nebo zajímavý příspěvek do chovu už měl. A přijít hned po životní koupi o život nechtěl. Mávnul rukou a odkrácel.

Hevrenský vůdce vydal příkrý pokyn a jezdcí nasedli. Viditelně ožili, už se těšili, až budou z města pryč. Jen vůdce ještě nenedal. Vzal posledního koně a vedl ho k Jankovi. Ten zkoprněl - rozechvěl se očekáváním, nemohl věřit svým očím. Skutečně se to stane? Dostanu ho? Poslední čumilové na náměstí, kteří už byli na odchodu, se zastavili. Stejně tak Fjodor Šavlikov. Všichni zvědavě čekali, co se bude dít.

Hevren Jankovi úsečně pokynul bradou. Jeho černé chladné oči se zdály být rozpačité. Jankovy modré stejně tak. Oba zhruba stejně staří mladíci se chvíli měřili pohledem. Ani jednomu se nepodařilo zcela skrývat sympatie, jež pociťovali vůči druhému. Hevren ještě jednou pokývl a takřka stydlivě natáhl provaz, který měl kůň ovázaný kolem krku. Janko odmítavě zakroutil hlavou. Jenže hevren také.

„Ne, neprodávat. To dar.“ Janko zalapal po dechu. Téměř s nábožnou úctou převzal konec provazu. Kůň neklidně pohodil hlavou, ale stačilo, aby ho hevren poplácal po šíji a uklidnil se.

„Garcimal,“ ukázal na koně. Janko si uvědomil, že nikomu z těch, co si dnes koupili některého z běloušů, hevreň jméno koně neřekli. Vzdávali se jich, prodávali je do cizího společenství, zpřetrhali s nimi vazby. Ale tenhle hevren tušil, že Janka bude s koněm spojovat zvláštní pouto a že bude jeho jméno chovat ve vážnosti. Obdarovaný chápavě přikývl.

„Garcimal,“ zopakoval to zvláštní neznámé jméno a ujistil se tak o jeho výslovnosti. Dal tak zároveň na vědomí, že ho respektuje. Hevren, s nímž si pořád zkoumavě hleděli do očí, spokojeně přikývl. Jemné předivo porozumění mezi mladými muži však náhle přetrhnul nesouhlasný výbuch.

„Tak to né!“ zaječel Šavlikov. „Toho mu nemůžeš dát!“ zařval na hevrena. Ten ho pozoroval s odměřeným a zároveň nechápavým pohrdáním.

„Slyšíš! Tady se s koni obchoduje! Nemůžeš ho dát tomu přivandrovalci!“ Skutečně těžce nesl, že nemohl koně koupit. Vyčerpávající den plný napětí, kdo vzácné koně získá, se neblaze podepsal na jeho vyrovnanosti. Předal koně svému podomkovi a stále křičíc rázoval k Jankovi a hevrenovi.

Hulákal tak, že z okolních hostinců, které tvořily většinu domů na náměstí, začali vybíhat více šťastní obchodníci, kteří zde zapíjeli dnešní výjimečné koupě. Kromě předávání podkov to byl další ze zdejších zvyků. Místní pálenka byla silná a na některých obchodnících a chovatelích to bylo už dost znát. Za chvíli bylo náměstí plné lidí, kteří si předávali povědomí o tom, co se stalo. Dav rychle zhoustnul nepřátelstvím posíleným alkoholem a závistí.

Janko se rychle rozhlédl po Djordem a Rodoljubovi. Oba věrní a spolehliví muži byli tam, kde měli být – přestože si ještě před chvílí dávali večeři v hostinci, teď už stáli pár kroků Jankovi za zády jako hlídací psi.

Hevrenský vůdce se tázavě díval po Jankovi a svých mužích. Nechtěl jen tak odjet a opustit Janka s darem, který přinesl takovou vlnu zášti. Navíc nechápal, co proti jeho daru všichni ti muži mají. Dar je přece dar, svůj majetek může dát komukoli a nikdo proti tomu nemůže nic namítat.

V popředí lidské hradby, která se pomalu za velkého lomozu ke skupince hevrenů přibližovala, se motal notně opilý Mečislav a vehementně upozorňoval další kupce, že to je ten parchant, kvůli kterému museli koně kupovat tak drah.

„Tak to ne! My kvůli němu za tisíce a ty zadarmo?! Tak to ne!“ pokřikovali Jasný se Šavlikovem a ostatní jim vydatně přizvukovali.

„Je to dar a vy do toho nemáte co mluvit!“ Janko se chvíli pokoušel překřičet dav, vysvětlovat, ale nemělo to cenu.

Pak už se všechno seběhlo strašně rychle a naráz. Ať se Janko později sebevíc snažil, nepodařilo se mu později vzpomenout si na podrobnosti.

Jen na krev, té se mu před očima vždy vybavila spousta.

Lendořané se na něj a na hevrena natlačili, chtivé ruce se sáply po vzácném běloušovi. Ten se poplašeně zatočil a vzepjal, pár lidí povalil na zem. Do toho někdo strčil do hevrenského vůdce.

„Jalalájí! Jalalájí!“ Ten děsuplný jekot si také Janko pamatoval velice dobře. A i když ho později slyšel ještě mnohokrát, nikdy nezněl tak strašlivě jako toho jarního dne na náměstí Koňských Pastvin. Jankovi se před tváří mihnul blyštivý hrot hevrenského oštěpu a vzápětí ji skropila krev z přeťaté krční tepny jednoho z honáků, který svíral paži hevrenského náčelníka a odstrkoval ho pryč.

Hevreni vlétli na svých koních do davu a začali strašlivou řezničinu. Jenže místní nebyli žádní slaboši, ale ostří chlapi. Nedali se, vzdorovali. Vypuknul neuvěřitelný zmatek, v němž se všechno – lidé, zvířata, klacky a zbraně, krev, vnitřnosti – mlelo a míchalo dohromady. Namačkaní lidé padali jeden přes druhého. Do jejich hrudníků a zad bušila kopyta koní a nořily se ostré oštěpy. Někteří se snažili za každou cenu uniknout pryč, jiní srdnatě vzdorovali a pokoušeli se stáhnout hevreny ze sedel. Ti však byli příliš obratnými jezdci, než aby něco takového dopustili.

I když to byla poslední věc, kterou by si Janko přál udělat, i on musel tasit meč a hájit v nastalém zmatku holý život. Věděl minimálně o třech honácích, které poslal do pekel, ale možná jich bylo ještě více. Tlačence lidských a koňských těl byla neskutečná.

Hevrenům se nakonec podařilo pěší dav zatlačit trochu stranou, přece jen měli v sedlech výhodu, přestože honáků a kupců se na náměstí shromáždilo dobře přes stovku. Janko se vyšvihl na darovaného koně - od počátku bitky, která trvala sotva čtyři minuty, provaz nepustil.

Očima rychle našel Rodoljuba i Djordeho, ale nebyl to radostný pohled. Rodoljub ležel na břiše a ze zad mu čouhal šíp, zakrvácený Djorde klečel a ztěžka dýchal. Pravou rukou svíral zakrvácený meč, jehož špička se bezvládně opírala o zem, mezi prsty levé ruky přitisknutými na žebrech se mu řinula krev. Když se jeho vyčerpaný pohled střetl s Jankovým, jenom zakroutil hlavou.

Hevreni vyrazili do stepi, pryč z místa krveprolití. Garcimal bez sedla a uzdy, jenom s provazem kolem krku, následoval stádo. Vyděšený Janko jen křečovitě svíral jeho hustou hřivu a nechal se unášet pryč.

Zběsilá jízda širou stepí trvala několik hodin, než se hevreni zastavili. Janko je bezduše následoval, nechal Garcimalovi volnost, ať ho nese kamkoli. Ještě se stále zcela nevzpamatoval ze šoku z té hrozně řeže. Při jízdě se pokoušel urovnat si myšlenky, ale nedařilo se mu to.

Bohové! Té krve! Tolik krve, to jsem v životě neviděl! To byla hrůza! Vždyť i já jsem zabíjel. I když v sebeobraně a střet jsem nevyprovokoval. Nechtěl jsem to. Ztratil jsem dva přátele. Dva spolehlivé poctivé muže. Jak se to mohlo stát? Je ze mě vrah. Tím jsem pro chovatele z Koňských Pastvin. Už nikdy se tam nebudu moci vrátit. Ani do zemí patřících al-mendorské koruně. Je ze mě štvanec. Co když po mě půjdou i v Albireu? Jedinými svědky té události, kteří se postaví na moji stranu, jsou tihle stepní krvežíznivci. Můžu se vůbec někam vrátit?

Mladík bezvládně sklouzl ze hřbetu koně a sesul se na zem. Tvář zabořil do dlaní a zoufale se rozplakal. Hevreni se znechuceně zamračili. Taková slabost! Jejich velitel však k Jankovi přidřepal a konejšivě položil Jankovi dlaň na rameno. Ten vzhlédl.

„Zůstat s námi. U nás bude dobře,“ naznačil mu hevren. Cože? S nimi? Janko nevěřičně naklonil hlavu. A co s vámi asi budu dělat? Jezdit stepí a honit bizony a koně? Taková hloupost!

I když... vlastně...

Proč ne? Copak mi zbývá něco jiného? Copak mám lepší možnost? Kde jinde mě zákon (nebo spíš pomsta koňáků) nedostihne? Copak jsem vždycky netoužil bojovat o své živobytí spíše ocelí než perem a pergamenem?

Jankovy usazené oči se projasnily a jako zázrakem uschly. Ano. Proč ne? Vždyť čím jiným než dobrodružstvím může být poznávání života hevrenů? Stejně mi teď nezbývá nic jiného, než jít s nimi. Nemám žádné zásoby ani vybavení, abych se mohl sám prohánět stepí. Mladík přikývl a rozhodně povstal. Napřáhl ruku a řekl: „Jmenuji se Janko.“

„Já Pelajo.“

„Pelajo! Pelajo! Pelajo! Aííí!“ skandovali a výskali ostatní hevreni, sotva své jméno vyslovil. Jako by bylo posvátné. Jak Janko později zjistil, když se s hevreny více sblížil, Pelajo byl skutečně uctívanou osobou.

Z Koňských Pastvin nejprve směřovali na jihovýchod, dokud nenarazili na velkou trhlínu. Pokud si Janko dobře pamatoval mapu, jmenovala se Dlouhá trhlina. Věrna svému jménu, táhla se celých tři sta mil na jih. Jeli celou noc, střídavě cvalem, klusem a krokem bez přestávek, stále se drželi při Dlouhé trhlíně. Jen Jankovi na první zastávce vyrobili primitivní uzdu z řemenů. Jedli a pili v sedle. Teprve ráno, když bylo jisté, že případní pronásledovatelé jsou dostatečně daleko, dal Pelajo příkaz utábořit se. I když byl Janko dobrý a vytrvalý jezdec, zastávku uvítal. Obdivoval čtyři hevreny, kteří se vydali na lov. Sám byl rád, když se mohl svalit do trávy a usnout.

Moc dlouho ho ale spát nenechali. Sotva čtyři hodiny a pak zase uháněli dál a dál, pořád na jih podél Dlouhé trhlíny. Teprve pozdě odpoledne zvolnili rychlé tempo. Přiblížili se těsně k trhlíně a pomalým krokem jeli po jejím okraji. Trhlina byla v těchto místech široká zhruba jenom padesát kroků. Jankovi se zdálo, jako by hevreni něco nebo někoho vyhlíželi.

Skutečně něco hledali. U skupiny křovisek, která vypadala jako každá jiná, sesedli z koní a jali se prozkoumávat hranu propasti. Pak jeden z nich zajásal a svolal ostatní. Janko překvapeně zíral, co objevil. Kolem dvou kmenů mladých stromů, uříznutých asi loket nad zemí a překrytých větvemi, byly omotány dva silné provazy. Janko se naklonil přes hranu propasti a s pocitem mírné závratí hleděl do hloubky dole. Provazy se ztrácely pod převisem – a o něko-

lik desítek metrů níže pokračovaly provazovým mostem, který se ostrým obloukem vzpínal z hlubiny k protější straně propasti! Ze stepi byl naprosto neviditelný.

Hevreni nelenili, provazy od kmenů odvázáli a začali most vytahovat a napínat. Když se konečně zvednul na přijatelnou úroveň, opět ho ukotvili, kmeny a klubka vytažených provazů přeházeli větvemi a jeden po druhém začali po houpající se půl sáhu široké pěšince z provazů a dřevěných planěk převádět koně. Na most vstupoval vždycky jenom jeden, více než jednoho koně a muže by asi chatrná konstrukce neunesla.

Když přišla řada na Janka, strachem se mu sevřelo hrdlo. Pamatoval si ovšem pohrdavé pohledy hevrenů, když se při první zastávce rozplakal, a tak se ze všech sil snažil tvářit srdnatě. Musel přiznat, že mu to moc nešlo. Hevreni, kteří po mostě přecházeli, jako kdyby ho překonávali každý den, jeho vrávoravou nejistou chůzí a vyděšené pohledy do hlubiny pod nohama komentovali posměšnými výkřiky ve své mateřtině, kterým nerozuměl.

Když však, zbrocený potem, konečně opět stanul na pevné zemi, sesypali se kolem něj a pochvalně ho poplácávali po ramenou. Bylo to zvláštní. Tihle divoši, kteří v Koňských Pastvinách projevovali jen o něco více emocí než sochy, byli ve vlastní uzavřené společnosti velice srdeční i hovorní. A bylo zřejmé, čeho si nejvíce cení – statečnosti. Ještě více si však cenili Pelaja, k němuž se nechovali s přátelskou srdečností, ale bezmeznou úctou.

Na druhé straně trhliny hevreni odvázáli provazy držící most a opět ho spustili do hloubky a ukryli ho tak před cizíma očima. Byla to jednosměrná cesta – kdyby most někdo vytáhl na druhé straně, dřevěné plaňky by skončily na pevné zemi a nad propastí by se pnuly jen dva volné provazy. Jankovi došlo, že tento most využívá jen velice omezená skupina lidí. A také si uvědomil, že je v bezpečí. Teď už je nikdo nemohl dohnat.

Jeli trochu volnějším tempem ještě čtyři dny a Janko mohl s jistotou prohlásit, že už netuší, kde je. Trochu se orientoval podle slunce, věděl, že stále jedou na jih až jihovýchod, ale plán tu byla všude tak jednotvárná, že vůbec neměl ponětí o vzdálenostech.

Pak se před nimi obzor zbavil do temně zelena a když ujeli ještě kus, Janko si s úžasem uvědomil, že je to les. Obrovský les, který se táhl, kam až oko dohlédlo. A v jeho těsné blízkosti byl tábor. Tvořilo ho asi padesát kuželovitých kožených stanů, plachty některých byly zdobeny vyšíváním a malbami. Kolem stanů se potulovalo stádo koní se svázanýma předníma nohama, v jednoduché ohradě se tísnilo asi dvacet zdomácnělých kusů stepního skotu. Mezi stany hořela ohniště, na nichž ženy připravovaly jídlo, a hrály si polonahé děti.

Když skupina Pelajova skupina hevrenů přiblížila, strhnul se poprask. Všichni se seběhli, aby pozdravili svého vůdce, dotkli se ho. Radostně pokřikovali jeden přes druhého a zároveň zvědavě a nedůvěřivě hleděli na světlovlasého cizince, který s ním přijel. Pelajo přednesl krátký proslov a jeho muži předali několika starším měšce nadité penězi získanými za prodej vzácných bílých koní.

Janko sice budil zvědavost a poutal pozornost, ale hevreni se mu spíše vyhýbali. Kromě rozesmátých dětí, které na něj pokřikovaly neznámá slova doprovázená hihňáním, plížily se za ním a pokoušely se na něj sáhnout. Byl prostě velká atrakce. Která však po několika dnech zevšedněla, když hevrenům došlo, že cizinec u nich zůstane natrvalo. Za těch pár dnů si Janko získal i nové jméno – nikdo mu už neřekl jinak než Baland, Světlovlasý.

Pelajo ho ubytoval ve svém stanu. Ještě neměl ženu ani rodinu, takže místa v něm bylo dost. Náčelník byl pro Janka dlouhou dobu jedinou spojnicí s ostatními hevreny. Jediný se s ním dokázal domluvit, než se Janko asi po půl roce naučil základy hevrenštiny.

Od počátku se snažil dokázat, že je může být platným členem kmene. Hevreni brzy poznali, že dobře rozumí koním a z jejich pohledu i obstojně jezdí – proti nim ale byl pouhým začátečníkem, jak musel sám uznat. I desetileté děti toho s koněm dokázaly více než on. Koně

byli prostě součástí jejich života už od narození - když heveren vsednul na koně, stali se člověk a zvíře jedinou bytostí.

Janko se toho musel ještě hodně naučit, nejenom zdokonalit svůj jezdecký um, než ho hevereni začali brát jako sobě rovného. Musel se zlepšit v lovu, který měl ve stepi, kde bylo vidět do daleka, jiné zákonitosti než v lendorských lesích, kde byl Janko kdysi zvyklý lovit. Musel se naučit bourat a stavět kožený stan, musel se naučit krotit divoké koně a značkovat dobytek rozžhaveným železem. A především musel ovládnout jazyk – ten byl největší překážkou. Jakmile však uměl v hevrenštině zažertovat, brzy si dokázal získat přátele.

Největším z nich však byl nepopíratelně Pelajo. Porozumění mezi oběma mladými muži bylo velmi silné, přestože zpočátku spolu komunikovali jen obtížně. Ale Janko moc dobře věděl, že větší sounáležitost ještě nikdy s nikým necítil. A tušil, že Pelajo se na jejich vztah dívá obdobně. Měli podobný smysl pro humor, i když poněkud vzhledem k odlišným prostředím, z nichž pocházeli. Oba vynikali inteligencí i organizačními schopnostmi, byli obdarováni přirozenou autoritou, byť tu Pelajovu zesilovala prazvláštní mimořádná úcta, již k němu jeho soukmenovci chovali.

Večery ve stanu, u táborového ohně, nebo projížďky po stepi – všechny příležitosti oba mladí muži dokázali využít k tomu, aby se dozvěděli něco jeden o druhém nebo o vzájemně cizích světech, ve kterých žili, než se seznámili.

Janko Pelajovi vyprávěl o svém domově daleko na severu za mořem, o velkých lodích s plachtami, které na rozbouřených vlnách dokázaly překonávat daleké vzdálenosti, vyprávěl mu o velkých městech, knihách, do kterých moudří muži zaznamenávali své vědění. Vyprávěl mu i o vítězných válkách, které kdysi Lendořané svedli s armádami Temného, jež snad prý nyní podle neověřených zpráv a zkazek přežívaly kdesi na jihu Tary.

Pelajo zase seznamoval Lendořana s mýty, pověstmi a životem svého národa. Hevereni obývali rozsáhlé stepi, ale také ještě neprobádanou jižní část Zelanských vrchů. Žili rozptýleně v malých skupinách, snaže si tak obstarávali obživu. Jednotlivé kočovné skupiny dohromady tvořily kmeny, které se od sebe odlišovaly účesy a ozdobami. Všichni hevereni pak měli společného krále, vallera, který žil ve městě Canthia na úpatí Zelanských vrchů. Vallero byl volený z těch nejlepších mužů na každoročním shromáždění všech kmenů. Město postavili nějací dávní muži - Janko pochopil, že šlo o Arvedany, kteří Taru posléze opustili pod tlakem armád Temného.

Janko s hrůzou poslouchal, jak se hevereni k Temnému přidali a pomáhali mu Arvedany vyhnat. Ale pochopil, že Temnému nikdy nesloužili – jen chtěli, aby pláně, jež jim Arvedané vyrvali, opět patřily jenom jim. Nejvíce ze všeho si totiž cenili svobody a možnosti žít po svém. Když Arvedané odešli, hevereni armádu Temného opustili.

S příchodem Lendořanů na Taru prožívali hevereni podobnou zkušenost – i Lendořané je vyháněli z jejich stepí, jak Pelajo s hořkostí vyprávěl. Ale s Lendořany nebojovali. Janko překvapeně poslouchal o dávném proroctví chromého hevrenského básníka Santilla o bílých vousatých mužích, kteří přijdou ze severu a vezmou si hevrenskou zemi a nikdo se jim nedokáže postavit.

Když se hevereni poprvé setkali s Lendořany, strhla se ohromná a zlověstná bouře. A když nejspíšejší z bojovníků na cizince zaútočil, sežehnul ho blesk, který ho na místě proměnil v popel, jenž do nicoty rozvál ostrý stepní vítr – přesně podle Santillovy věštby. Proto hevereni před Lendořany ustupovali, i když samozřejmě k ojedinelým pŭtkám docházelo. Velkého rozhodujícího střetu se však hevereni obávali.

Janko viděl, jak to Pelaja tíží. Jako vůdce jednoho z kmenů cítil velkou zodpovědnost za budoucnost svých lidí – a přitom ji nemohl vidět jinak než černě. A Jankova vyprávění o moci Lendořanů mu na optimismu nepřidávala. Neustále si lámal hlavu, jak by mohl stepi pro hevereny zachovat, jak by mohl příliv lendorských kolonistů zastavit.

Snažil se však Lendořany poznat – snad podle zásady poznej svého nepřítele. I když bylo zřejmé, že raději by měl Lendořany za přátele, jak Janko pochopil. Zlověstné proroctví o nemožnosti jim vzdorovat však bylo příliš svazující.

Jak Janko postupně zjistil, byl Pelajo jedním z nejpodnikavějších hevrenů se silně vyvinutým obchodnickým duchem i v tom si byli blízcí. Pelajo věděl, jak Lendořané touží po kvalitních stepních koních a většinu své energie vkládal do jejich lovu a následného prodeje. Ostatní kmeny naopak s koňmi obchodovaly jen výjimečně – spokojovaly se s kočovným a loveckým životem v pláních, kde jim podle jejich názoru nic nechybělo.

Pelajo však instinktivně tušil, že díky obchodním stykům může s Lendořany navázat mnohá přátelství. Krvavý incident z Koňských Pastvin sice minimálně na několik let zpřetrhal kontakty s Východní dálavou, ale v sousedství planin byla i jiná města, kde se dalo s koňmi obchodovat – například Taros na východě, na trojmezí blízkého Zlatého lesa, Lesa padajících stínů a Divoké pláně.

Díky obchodnickému duchu Pelajovu mohl i Janko hevrenům prokázat cenné služby. Hevreni si ho sice příliš necenili jako jezdce, ale brzy uznali, že je pro jejich kmen přínosem. Janko byl zdatným obchodníkem a navíc se vyznal v zákratech lendorských kupeckých stavů a zvyků. Měl povědomí o obvyklých cenách, byl tvrdým vyjednávačem a hlavně – dokázal se jako rodilý Lendořan dobře domluvit. Navštěvovat Taros se neobával – nebo aspoň ne příliš – věřil, že soudní moc ze vzdálené Východní dálavy ho zde nedostihne.

Díky tomu mohl hevrenům velmi pomoci, když tam na podzim jeli za peníze utržené v Koňských Pastvinách nakupovat. Kdyby nebylo Janka, hevreni by procházeli tržnicemi a nakupovali náhodně od jednotlivých kupců. Janko však věděl, že každý lendorský kupec dá přednost dlouhodobější spolupráci a odběru většího množství svého zboží než nárazové poptávce, a že kvůli tomu raději trochu sleví z ceny. A dozví-li se o možnosti prodat hodně zboží více kupců, budou se všichni předhánět nabídkami nízkých cen, aby prodali. Dokázal hevrenům tak vyjednat množstevní slevy i výhodné ceny a také jim zaručil objednávky dalšího zboží na další rok.

Hevreni nejvíce toužili po kovových předmětech. Železo sice znali, ale neuměli ho příliš dobře zpracovávat, navíc v pláních bylo vzácné. Brali po desítkách a stovkách nože, hroty šípů, sekyry, krumpáče, lopaty, kotle na vaření, ale i lendorské zbraně. Sami měli z ocele vyrobené jen dlouhé tesáky a hroty oštěpů. Kromě nich používali jen dřevené palice. V Tarosu však chtivě nakupovali meče, s nimiž je Janko později učil zacházet, i okované štíty, pevnější než jejich kožené. Koupili dokonce i několik kroužkových zbrojí, byť je později nosili jen málokdy. Kromě toho ve velkém nakupovali sůl, koření a látky.

Když obtížená hevrenská karavana spokojeně opouštěla Taros, Pelajo a hevreni – opět před Lendořany zachovávající nepřístupné tváře – se rozbřebentili jako malé šťastné děti. Pelajo příklusal k Jankovi a s rozesmátýma očima významně potěžkal měšec s penězi – mincí v něm zůstalo ještě hodně, mnohem více než očekával. Jankovou zásluhou, jak poznamenal. Janko se nadmul pýchou – ještě nikdy neměl tak silný pocit z dobře provedeného obchodu jako nyní, přestože podobných a mnohem větších obchodů uzavřel v minulosti už nepočítaně. Ale nikdy necítil tak radostnou a spokojenou odezvu od tolika vděčných lidí.

„Děkuji, příteli. Teď budeme prodávat my. Za měsíc jedeme do Canthie. Tam prodáme železo a nakoupíme koně od ostatních. To je lehčí, než je honit sami. A pak zase my koně prodáme,“ vysvětlil Pelajo. Tak proto! Janko při nákupech jenom matně tušil, proč Pelajo a jeho muži nakupují více zboží, než může jejich celý kmen vůbec potřebovat. Teď už to věděl. Pelajo ho opět překvapil – nehleděl jako většina hevrenů jen na týdny nebo měsíce dopředu, ale jeho rozhled pojímal celé roky. Věděl, co přinese jeho kmenu prosperitu. Ne pastevectví a lov, avšak obchod – jako ostatně všude na světě. Tam, kde se obchodovalo, byli lidé vždycky bohatí.

Pelajo byl nejen kvůli svému jasnozřivému rozhledu, obdivuhodnému na divocha z plání, pro Janka velkou záhadou. Daleko více ho fascinovala hluboká úcta prokazovaná tak mladému muži, sotva staršímu, než byl on sám. Ještě stále tomu nepřišel na kloub, proč hevreň Pelaja tak obdivují, a to už u nich žil několik měsíců.

Pelajo dostával jako první ty nejlepší části pokrmů, nikdo se neopovážil vzepřít jeho příkazům, které hevreň plnili až s psí oddaností. Byl bezpochyby pravým vůdcem, mužem na svém místě. Byl nejlepším jezdcem, nejlepším lovcem, vždy vybral to nejlepší místo pro táboření, dokázal nejlépe předpovědět počasí. Vždy spravedlivě soudil půtky, které čas od času mezi hevreň propukaly. Byl přísný, a přestože byl zvyklý, že mu nikdo neodporuje, i překvapivě skromný.

Ale přesto přese všechno Jankovi připadala prokazovaná úcta až přehnaná. Zpočátku ji připisoval jeho nepopiratelným osobním kvalitám a schopnostem a také faktu, že je náčelníkem celého kmene, nejenom své kočovné skupiny. Jenže když o zimním slunovratu přijel na hevreňské shromáždění do Canthie, uvědomil si, že je za tím mnohem více.

Dlouhé dni cestování z Tarosu a z letních tábořišť se konečně nachýlily ke svému konci a na obzoru se vyloupila temně zelená linie zalesněných Zelanských vrchů zvedajících se nad stepí. Pod jejich svahy se rozkládaly honosné kamenné stavby Canthie, posvátného města hevreňů. O zimním slunovratu však zděná Canthia z dálky vypadala jako maličký ostrůvek uprostřed živého moře. Na míle daleko se táhla stanová městečka, obklopená ohradami pro koně a dobytek, a mezi tím vším proudili lidé.

Janka zachvátilo vzrušení – tak obrovské shromáždění lidu v životě neviděl. Ovládl se však a zatvářil se důstojně. Po boku vznešeného Pelaja se ani jinak tvářit nemohl. Společně, oba na vzácných bělouších a následování zbytkem Pelajovy skupiny, se vnořili do živého oceánu a hledali místo, kde se utábořil jejich kmen. Projížděli davy lidí s těmi nejpodivnějšími účesy, které Janko kdy viděl.

Někteří hevreň nosili vlasy volně rozpuštěné a přepásané na čele pruhem kůže. Jiní měli celé hlavy vyholené až na čupřinu na temeni asi jako dlaň velikou. Dalším zase místo čupřiny krátkých vlasů trčel nad hlavou legrační vztyčený a roztřepený ohon. Výjimkou nebyly ani hlavy pokryté tenkými copánky, které z dálky vypadaly jako hadi, uzly vlasů na zátylku, copy na skráních a mnohé další variace.

Pelajo a Janko budili při příjezdu patřičnou pozornost, už kvůli svým koním. Nikde široko daleko Janko neviděl žádné jiné bělouše. To byla další záhada, kterou se mu dosud nepodařilo rozluštit. Pelajo na otázky ohledně běloušů odpovídal značně vyhýbavě.

Zájem přitahovali i jejich vrchovatě naložení nákladní koně, kteří slibovali bohatou nádlíku vzácného zboží. Za chvíli se za nimi táhnul průvod pokřikujících hevreňů živě diskutujících s Pelajovými muži.

Vůči Pelajovi se však hevreň, a to ze všech kmenů, chovali s nábožnou úctou. Potichu před ním klopili oči a přikládali dlaně na čela jako pozdrav, zlehka se dotýkali šíje jeho koně či jeho nohou. A občas něco zašeptali. Janko už uměl dostatečně hevreňsky, aby těm slovům rozuměl. Pán bílých koní. Janko začínal tušit, že jeho přítel není jenom ledasjakým kmenovým náčelníkem.

Přijal je i vallero Baroja, který měl letos obhajovat svůj post - asi čtyřicetiletý statný muž, od pohledu válečník a lovec. Fyzická zdatnost byla jedním z důležitých předpokladů, aby se hevreň mohl stát králem. I on se k Pelajovi choval velice uctivě, byť ne tak poníženež jako ostatní. K Jankovi se choval naopak značně přezíravě, i když Pelajo vychvaloval dobrodiní, které Lendoňan pro jeho kmen i všechny hevreň vykonal – jako hrdý hevreň nemohl Baroja připustit, že nějaký cizinec učinil pro jeho národ něco dobrého.

Audience se konala na náměstí obklopeném zanedbanými domy – Janko pochopil, že Canthia je spíše kulisou pro hevrenské slavnosti než skutečným městem. Obydlena a udržována byla jen malá část rozlehlého města, jež kdysi vystavěli Arvedané. V opravených domech žilo těch několik málo hevrenů, kteří se celoročně živili řemesly a obchodem, zatímco většina jejich soukmenovců se převážnou část roku proháněla po stepích a lovila koně a skoty a na shromáždění v Canthii dávala přednost svým koženým stanům nežli vnitřku hradeb.

Většina domů se proto rozpadala, dřevěné krovy měly polámané a ve škvírách jejich obvodových zdí, které přečkaly staletí, rostla tráva a nalétlé keříky. Ani hradby velkého města, kde kdysi muselo žít dobře na padesát tisíc obyvatel, jak Janko odhadoval, nebyly v dobrém stavu. Nicméně obcházeli po nich odhodlaní a stateční muži z královské stráže.

Když po krátké audienci – valleru ten den přijímal spoustu náčelníků – opouštěli město, čekal Janka šok. Cestu jim zastoupil muž, který se nechoval vůbec uctivě. A nevypadal jako heven.

Oblečen byl do zašlé rudé tuniky a začerněného kyrysu, u boku se mu houpala velká šavle, z ramenou visel černý vlněný plášť sepjatý zlatou sponou. Na ramena mu spadaly neupravené vlasy, tak mastné, že byly slepeny do pramenů lesklých a krouživých jako hadi. Hrozná byla jeho tvář – vrásčitá, zohyžděná seschlými a loupajícími se strupy. Daleko nejhroší však byly jeho oči. Temné, ostré, jakoby kočičí, ale uhýbavé, záluďné a nepřátelské.

Janko překvapeně rozeznal v linkách na jeho zašpiněném kyrysu znak Zyla Červeného, kdysi jednoho ze služebníků Temného, který nyní vládl samostatnému království strachu, bolesti a nenávisti, jež se rozkládalo v horách na jihu, v podzemním labyrintu zvaném Tisíc jeskyní. Eldebranští rytíři se Zylovými jednotkami v minulosti sváděli v Západní dálavě urputné boje o pořiči Durenu, než se jim je podařilo vytlačit zpátky do hor. A k občasným šarvátkám docházelo i nyní.

Bohové, vždyť to je skřet! uvědomil si zděšeně Janko. Stvůra, která byla kdysi člověkem, než si ho podmanil jeho nový temný pán a znetvořil mu tělo i duši, kterou naplnil nenávistí vůči všemu živému a krásnému.

„Pelajo! Jsem rád, že tě vidím. Je čas obchodovat!“ zasípá zlověstným hlasem skřet.

„Zdravím tě, Zhargate...“, pronesl Pelajo zdráhavě. Jakoby omluvně se ohlédl po Jankovi. Vysvětlím ti to později, naznačovaly jeho oči. Janko nemohl uvěřit, že se jeho přítel baví s někým takovým. Hodně toho o něm nevěděl...

Každý Lendořan choval vůči skřetům nesmiřitelnou zášť, vždyť to bylo teprve sto let, co skřeti pod zástavami Temného ohrožovali a plenili samotný Lendor, než se je podařilo porazit v Konečné bitvě. Eldebranští rytíři, které Janko odjakživa obdivoval, dokonce nosili ve znaku šavli přetátou lendorským dlouhým mečem. Skřeti zasloužili být potírání ohněm a mečem.

„Mám zboží. Moc zboží, které vy hevreni chcete. Přijď mě navštívit, sídlím na východním okraji vašeho města, vznešený Pelajo,“ uklonil se posměšně skřet a uvolnil koním cestu. Jankovi neušlo, jak si ho při pokloně skřet měřil - zvědavě a zároveň se skrytou výhrůžkou. Celou cestu až do tábora Janko i Pelajo mlčeli.

Opoledne ho heven pozval na vyjížďku do stepi, kde mohli být sami a nerušeně si povídat.

„Nemám ho rád,“ začal ztěžka Pelajo. „Není to můj přítel.“ Janko mlčel.

„Jenom s ním obchodujeme. Jeho vládce nám dodává zbraně a potřebné zboží, za dobré ceny.“

„Dobré ceny, dobré ceny!“ vybuchl podrážděně Janko. „Dobré ceny nejsou všechno, když tě zavedou do záhuby. Chápeš, že on představuje zlo? Všichni skřeti slouží temnotě a je jedno, jestli přímo Temnému nebo odpadlíku Zylovi. Všichni představují zlo a chtějí jen ničit a zabíjet! Nepřinášejí nic dobrého!“

„Já vím,“ přiznal sklesle Pelajo, ale vzápětí se rozohnil. „Ale co máme dělat? Myslíš, že si můžeme vybírat, kdo nám bude pomáhat? Lendořané nás vyhánějí, odkud můžou, ale Zyl nás

podporuje. Myslíš, že kdybychom s vámi mohli žít v míru, že bychom Zyla neodmítli? To víš, že ano! Jenže nemáme na výběr. Stokrát si můžeme opakovat, že jsme silní, ale je to jen pohádka. Ve skutečnosti se nás čas nachýlil. Cítím to. Brzy musí přijít rozhodnutí. Jsme jako mezi dvěma mlýnskými kameny – mezi vámi Lendořany a Zylem. Jednou bude válka – to vím právě díky tomu, že se Zylem obchodujeme. Víme, že zbrojí, že chystá válku. A až vypukne, kudy se přežene? Přes pláně, které stojí mezi Lendořany a Zylými jednotkami. Budeme zůstat svobodní a samostatní – a pak nás tvoji lidé i Zylův stvůry společně rozdrtí. Anebo se můžeme přidat na jednu z těchto dvou stran. A copak ty nevíš, jakou možnost bych si nevybral nejraději? Copak mě stále ještě tak málo znáš? Příteli?“ Pelajo s neskrývanou hořkostí v hlase dokončil na něj nezvykle dlouhý proslov.

Janko opět mlčel. A možná se i styděl. Snad příliš příkře soudil. Vždyť sám mohl z rozhovorů se svým přítelem i z jeho činů poznat, na jakou stranu ho to táhne. Mohl se vůbec vžít do pocitů hrdého národa, jenž se ocitl na rozcestí, z něhož nevede žádná cesta, kterou by sledoval nejraději – cesta ničím nezkalené svobody a samostatnosti? Položil příteli ruku na rameno a ten věděl, že Janko pochopil.

Dlouhou dobu nepromluvili ani slovo. Ale pak Jankovi vyvstala na mysli další nezodpovězená otázka, která ho trápila již měsíce a po dnešním příjezdu do Canthie vyvstala s neobvyklou naléhavostí. Kdo je vlastně Pelajo? Kdo je ten zvláštní mladý muž, jehož všichni tak strašně uctívají? Kdo je Pán bílých koní? Rozhodl se, že využije příležitosti, kdy jsou spolu sami a zeptal se. Pelajo se zpočátku bránil, ale věděl, že po dnešním dni už nemůže před přítelem nic skrývat.

A tak Janko několik hodin poslouchal vyprávění o zvláštním chlapci, jehož příchod předpověděla věštba – na ty hevreni hodně dali, snad proto, že se všechny vždycky naplnily. Byl to příběh o Pánovi bílých koní, jenž jako první hevren v dějinách uloví bílého koně. O bílých koních se mezi hevreny tradovalo, že dříve byli oblaky prohánějícími se po obloze, než sestoupili na zem. Bylo to nesmírně vzácné plemeno, mnozí hevreni na ně nenarazili celý život. A ti, kteří je potkali, je zase nikdy nedokázali dohnat a chytit. Bílí koně byli příliš rychlí, nedůvěřiví a vždy prohlédli každou léčku, jež jim lovcům nastražili.

Jenže pak se narodil chlapec, který při rituálu přijímání mezi bojovníky, kdy musel každý hevren chytit vlastního divokého koně, polapil bělouše. I když to je nesprávné slovo. Vyjel do stepi a jako zázrakem potkal celé stádo, kterého ho nechalo k sobě přiblížit. A chlapec si s těmi koňmi povídal a vyprávěl a jeden se nakonec rozhodl vydat se do lidského tábora s ním. Byl to ten, na němž Pelajo seděl, Bofarull.

Nemusel ho krotit, nic takového. Prostě vsedl na jeho hřbet a kůň se uvolil ho nosit. Po jeho návratu do tábora si hevreni uvědomili, že mezi ně přišel Pán bílých koní, ten, který se podle proroctví jednou stane králem a hevreni pod jeho vládou zůstanou navždy svobodní. Poslouchali ho všichni bílí koně, vždy když vyjel sám do stepi a zavolal je, stádo ho samo vyhledalo.

„A proč ještě nejsi králem?“ Pelajo pokrčil rameny.

„Ještě nadešel čas. Cítím to. Až přijde, stanu se jím. Všechno má svůj řád. Kdybych už byl králem, nikdy bychom se neseťkali. Copak myslíš, že naše setkání je také náhoda? Já ne. Já myslím, že nás oba čeká mnoho práce, abychom mohli hevreny přivést na správnou stranu a dokázali odvrhnout Zylůvo spojenectví.“

Janka však trápila ještě jedna otázka, čistě praktická.

„Jak jsi jen mohl ty bělouše v Koňských Pastvinách prodat? Vždyť jsou posvátní!“ Pelajo se kupodivu rozesmál.

„Když jsem s nimi rozmlouval a vykládal jim, jaké na hevreny přicházejí špatné časy, svolili, že mi pomohou, jak budou moci. A pomohli. Odvedl jsem je na trh a prodal. A dokázal tak – s tvou pomocí – získat důležité věci - mnoho věcí - pro náš lid. Nepochybuji ale o tom, že už jsou zase svobodní. Až budou chtít, opět se vrátí do stepi.“ Janko mrknul na hlavu svého

Garcimala, který měl nastražené uši, jako by jejich rozhovor poslouchal. Krátce zauvažoval, jestli ho kuň shodí. Třeba teď. Nebo kdykoli jindy. Až se mu prostě bude chtít. Pelajo si všimnul jeho polekaného výrazu a rozesmál se.

„Neboj se. Dokud mu neřeknu, že může jít, bude ti věrně sloužit.“

Noc po příjezdu do Canthie toho Janko příliš nenaspal. Neustále se převaloval na houni a stále dokola se probíral podivným rozhovorem, který s Pelajem odpoledne vedl. Náčelník nepovažoval jejich setkání za náhodu. A přisuzoval mu do budoucna velkou roli, kterou měl jako přítel hevrů sehrát. Janko si přitom vzpomněl na jiný rozhovor, který vedl před šesti lety, na hradu Andrangean v Boševalské pahorkatině na Lendoru. Zdálo se to být už tak strašlivě dávno...

„Víš, Janko,“ říkal mu tehdy jeho strýček Vojan, „my eldebranští rytíři věříme, že každý člověk má svůj osud určený dopředu. A někteří lidé jsou předurčení k velkým činům, které vykonají navzdory všem nepříznivým okolnostem. Snad jsi možná také předurčen k velkým činům...“

Mladík se při té vzpomínce vzrušením úplně rozklepal. Tak že by přece jenom...? Že by ta chvíle přicházela? Čeká mne něco velkého? Že bych já, který jsem už přestal doufat, že někdy něco velkého vykonám, že bych měl naopak před sebou budoucnost tak velkou a významnou, že jejího konce ani nedohlédnu? To není možné... Janko se tomu zdráhal uvěřit, ale nedokázal to.

Bylo to přece tak jasné! Je tu Pelajo – budoucí vůdce hevrů, který se skřety musí vycházet jen proti své vůli a který by se mnohem raději přidal na stranu civilizovaných Lendořanů, již dokáží jeho národu přinést více dobrého než spojení se skřety. A pak jsem tu já, Janko Vudgarovič (teď už vlastně Janovič), který je jeho nejlepším přítelem a který mu může umožnit a ulehčit kontakty s Lendořany. Vždyť mám, navzdory té nepříjemnosti v Pastvinách, dobré kontakty. Maček Krleža je mocný muž v Západní dálavě, lord Firun ve Svobodných městech. A do ostatních měst se určitě také podaří proniknout. Jen to chce vhodné prostředky. Všechno to do sebe zapadá. Já a Pelajo to dokážeme!

Musíme přesvědčit Lendořany, že pro ně bude výhodnější hevrů neutiskovat, ale naopak respektovat jejich svobodu a využít ji pro rovnocenné obchodní vztahy. Tím si získají silného spojence pro budoucí války s Temným nebo Zylem. Bude pro ně lepší mít mezi sebou a skřety nárazníkové území tvořené svobodnými pláněmi, než hned na hranicích nepřátelsky naladěné hevrů. Ano, tak to musí být!

Úkol, který si Janko předsevzal a který hned druhý den předestřel Pelajovi (ten jenom pokyvoval s úsměvem hlavou, přemýšlel úplně stejně), však byl přece jen opravdu velký. Nejprve bylo nutné přesvědčit hevrů, že Lendořané jsou mnohem výhodnější spojenci než skřeti. A to trvalo dlouho, pláne byly rozsáhlé a kmenů na nich žilo mnoho.

Celých šest let cestovali Janko s Pelajem po Trhlinové a Divoké pláni mezi hevrůskými kmeny a jednali a jednali. Přesvědčovali je o výhodnosti obchodů a dobrých vztahů s Lendořany, nenápadně je tlačili do rozchodu se skřeti obchodníky, pokud je někteří navštěvovali, a vozili jim zboží nakoupené v Tarosu. Pomalu se jim dařilo měnit nahlížení hevrů na Lendořany i na skřety a svazovali hevrů jemnými pouty obchodních vztahů s Lendořany.

Se Zhargatem se však Pelajo nepřestal stýkat – Janko uznal, že se od něj leccos dá vyzvědět, postupuje-li se chytře. Hra na obě strany mohla přinést alespoň zpočátku větší prospěch.

Janko všude vystupoval jako prostředník a tlumočnick - a byl ve svém živlu. Rád vzpomínal na svou minulost rilonského a albirejského obchodníka a miloval svobodný kočovný ži-

vot ve stepi. Avšak teď byl současností, v níž se mísily veškerá jeho minulost a zkušenosti, přímo nadšený a unesený. V Tarosu i na hevrenských shromážděních mohl používat svůj šarm i obchodnické dovednosti, s chutí se vrhal do náročných a vyčerpávajících jednání a diskusí. Přitom mohl mezi tím vším trávit volný čas ve stepi, kterou si zamiloval. Věděl, že už nikde jinde žít nebude a ani nechce. Step se stala jeho domovem a život mu nabízel radost a naplnění plnými hrstmi.

Jen jediná neblahá událost mu načas zkalila nadšení. Hevreni, ovšem bez Jankovy asistence, navštěvovali i ostatní lendorská města - Sintar, Koňské Pastviny, Albireo, Miram a někteří i Rilond. A právě odtud přišla roku 843 zpráva, že Maček Krleža je mrtev – zemřel stářím. Janko ho upřímně oplakal, nikomu v životě asi nevděčil za tolik dobrého.

Pelajo ještě stále nebyl králem – byl totiž příliš mladý. Přes veškerou úctu a respekt, který získal díky věštbě i svým schopnostem, hevrenští náčelníci nemohli uznávat muže, který ještě nepřekročil třicet let. Ale to neznamenalo, že by Pelajo neměl vliv – ba právě naopak. Úcta mu byla darována věštbou, vliv si vydobyl sám svými schopnostmi a s Jankovým obchodnickým talentem.

Když proto v roce 846 přišla obrovská příležitost, mohli z ní díky Pelajovi těžit všichni hevreni. Toho roku se totiž vlády nad Tarosem chopili Orlí poutníci - tajemná organizace, o níž nikdo pořádně nevěděl, kde všude působí a kdo všechno k ní patří. Její čelní představitelé však byli známi – například rytíř Firun, lord ochránce Albirea. Janko v tom spatřoval znamení osudu.

Taros byl městem, jež bylo hevrenům od počátku nejvíce nakloněno – tarosští kupci patřili mezi největší hevrenské dodavatele. Proto stačilo jen málo a hevreni po šesti letech usilovně Jankovy a Pelajovy práce konečně drželi v rukou první skutečnou diplomatickou smlouvu. Za hevreny ji podepsal sám vallerio. První krůček na cestě přátelství mezi dvěma národy byl učiněn.

Tarosané se ve smlouvě zavázali ještě rozšířit dodávky zboží i zbraní a kromě toho představitelé města – jak Janko vytušil, na popud Orlich poutníků – nabídli hevrenům i výcvik bojovníků v lendorské taktice. Díky smlouvě s Tarosem se hevrenům otevřely možnosti i ve Východní dálavě. Vždyť její polovinu ovládala Svobodná města, v čele jejichž svazku stál Orlí poutník lord Firun. Janko na nic nečekal a hned uzavření smlouvy s Tarosany zamířil do Albirea, zatím sám a tajně.

„Janko Janovič? To není možné!“

„Gorane! Zdravím tě!“ Mladí muži, kteří před šesti lety společně přišli z Rilundu do Albirea s první karavanou, se srdečně objali. Změnili se za tu dobu – Janko byl hubený a ošlehaný, tuhý jako houžev. Zato Goran změknul – z nedomrlého a vykuleného účetního se stal obtloustlý blahobytně vypadající kupec se dvěma bradami. Oči i mysl však měl stejně bystré jako kdysi. Převzal po zmizelém Jankovi albirejskou pobočku a spravoval ji stejně dobře, ne-li lépe, jako jeho předchůdce.

Když mu před chvílí sluha přišel oznámit, že se návštěvy u něj dožaduje nějaký cizinec, nečekal, že ho navštíví – no, skoro duch. S úžasem poslouchal Jankovo vyprávění o jeho dobrodružstvích a zážitcích a v duši si jako správný obchodník představoval všechny možnosti, které se mu u hevrenů nabízely. Zprávy z Tarosu chodily do Albirea pravidelně, věděl o uzavřených smlouvách i obřích částkách, kolem kterých se točily obchody s hevreny.

Věděl i tom Lendořanovi, který je pobočníkem hevrenského krále, a tušil, že to bude Janko. Byl dost chytrý na to, aby si dokázal krvavou událost v Koňských Pastvinách, jeho zmizení a náhlé zjevení nějakého Lendořana mezi hevreny spojit. Ale nečekal, že se u něj doma zjeví právě dnes večer.

„Myslím, že je přímo zájmem Svobodných měst vstoupit do obchodních a politických svazků s hevreny. Na Lendoru byla letos velká sucha a přijíždí sem jedna loď s vystěhovalci za druhými. A samozřejmě ne všichni míří do korunních kolonií, ale usidlují se i ve Svobodných městech, čímž Almendor ztrácí poddané, kteří mohou platit daně. A to se Koruně pochopitelně nelíbí. Možná se něco chystá – zatím se o tom jenom mluví, ale u dvora se začíná hovořit o nové válce. Spojence budeme potřebovat,“ uvažoval nahlas Goran.

Na druhou stranu, noví kolonisté znamenají hlad po nových územích, pomyslel si chmurně Janko. Ale pak je to pro mne výzva, abych uzavřel takové dohody, aby byly přijatelné pro všechny a hevreni příliš neutrpěli. A rozhodně se snáze dohodneme se Svobodnými městy v čele s Orlími poutníky, než s městy poddanými koruně.

Rozebrali všechny možnosti a pláclí si, že ihned naváží obchodní vztahy. Pro Janka zatím nebylo bezpečné, aby se příliš veřejně ukazoval, takže mu Goran přislíbil, že politickou stránku věci prodiskutuje se samotným lordem Firunem.

„A s těmi tvými potížemi v Koňských Pastvinách si nedělej starosti, jsem přesvědčen, že Firun na tvůj případ vyhlásí amnestii – alespoň na území Svobodných měst budeš mít pokoj. Dám ti zprávu, až všechno bude vyřízeno.“

Oba mladí muži se dále dohodli, že si Janko vybere z Goranovy firmy, která se po Krležově smrti osamostatnila od rilondské centrály, někoho, kdo mu bude k ruce pro obchodní styk s Albireem. Nemůže sem přece jezdit kvůli každé prkotině a každému obchodu, teď má na starosti daleko vyšší záležitosti.

Druhý den se Janko s chutí vydal na procházku Albireem. Než Goran osloví případné zájemce o cestu mezi hevreny, uběhne aspoň půl dne. Ulice se Janko na rozdíl od Firunova paláce nebál - byl značný rozdíl mezi procházkou v anonymním davu nebo návštěvou nejmocnějšího a nejsledovanějšího muže města. To by se ihned rozkřiklo a hned by se také vědělo, s kým se to vlastně Firun sešel. Kdežto na ulici byl jen jedním z mnoha Lendořanů.

Janko tak opět dýchal vzduch velkoměsta prosycený tisíci vůněmi a zvuky. V Albireu prožil podstatně kratší čas než v Rilundu, ale stačil si ho zamilovat. Originální albirejská architektura napodobující dávné arvedanské vzory měla své kouzlo. Plnými doušky si vychutnával velkoměstský ruch – Taros byl proti Albireu jen provinčním městem.

Za těch šest let, co žil Janko mezi hevreny, se Albireo viditelně změnilo. Přibyla spousta nových domů i obyvatel, obchodů, řemeslnických dílen i tržišť. I v přístavu panoval podstatně větší shon, než pamatoval. Už v něm kotvily i lodě s almendorskou vlajkou. Janko se poušmál, když je spatřil – bylo jasné, že králův zákaz obchodovat se vzbouřenými městy nemůže vydržet dlouho. Obchod je obchod.

Příjemnou procházku velkoměstem mu však náhle zkazil záblesk temně fialové kutny, kterou zahlédl v davu. Zarazil se, jako by spatřil stepní zmiji. Už šest let žádného Meaborova kněze neviděl. Dávné vzpomínky – bohové, vždyť už je to třináct let, co jsem nastoupil do toho prokletého semináře! – byly během jeho pobytu ve stepi potlačeny do pozadí. O to silněji mu teď ovšem vyvstaly v paměti. Ale jen na okamžik.

Ihned je zahnal. A překvapivě snadno. Jestliže v Rilundu či v Albireu ho občas vzpomínky na lunenwigský seminář trápily, pobyt ve stepi byl v tomto ohledu osvobozující. Minulost byla zcela zapomenuta, noční můry se nevracely, jeho duše dýchala svobodou. Byl už dospělým mužem a ne týraným a utiskovaným chlapcem. Byl svobodným stepním bojovníkem!

Vždyť se stal hevrenem a byl přijat do Pelajova kmene, když před čtyřmi lety dokázal zkrotit vlastního koně a dokonce také zabil vlastního baziliška, jehož zkamenělé oko teď nosil jako každý hevren pověšené na krku. S hrdostí si při pohledu na toho Meaborovce uvědomil, že nad ním nikdo nemá moc. Bylo to zvláštní, ale teprve tady ve městě - uzavřen v davu lidí, daleko od stepi a s fialovou kutnou před očima připomínající temnou a ponižující minulost - si s plnou silou uvědomil, co to znamená být hevrenem. Svobodu.

Jenže pak kněží potkal ještě několik – bylo jich v ulicích na jeho vkus nějak mnoho. Znechuceně si uvědomil, že se Albireo sice potěšlivě rozrostlo k větší slávě, ale že tu velikost dost možná stále silněji rozežírání i nebezpečná nákaza. Bude si o tom muset s Goranem promluvit. Jestli má dobré slovo u Firuna, tak se s tím snad dá něco udělat, pomyslel si Janko, když raději z procházky zamířil do skladu Goranovy firmy. Už neměl chuť narazit na ještě nějakého kněze toho strašlivého boha.

Goran byl při výběru případných Jankových spolupracovníků a prostředníků pečlivý. Tři mladí muži, které Jankovi představil, působili dobrým dojmem. Po kratším váhání si Janko zvolil nejmladšího z nich, jedenadvacetiletého Hriska Chrelkova. Goran mu ho nejenže nejvřeleji doporučoval, ale Janko měl pro jeho výběr i své důvody.

Hrisek pocházel jako Janko z Danérie. Ve Východní dálavě se mluvilo převážně almen-dorsky, ale Janko této variantě lendorštiny nikdy nepřišel na chuť. Byl rád, že bude moci alespoň v obchodních záležitostech komunikovat svou mateřštinou.

Navíc mu Hrisek připomínal sebe samého, když před třinácti lety začínal žít v Rilundu. Takový trochu vyjukaný, nejistý, ale dychtivý a snaživý mladík bez větších životních zkušeností – na Taru připlul teprve před třemi měsíci, přímo do Albirea.

Na Lendoru byl nevolníkem – a na minulý život si odnesl nepěknou vzpomínku (podobně jako Janko). Levou tvář měl zohavenou ošklivou dlouhou jizvou, která se táhla od čela až k čelisti. Rána od panského karabáče se jen zázrakem vyhnula oku.

Když se Janko dozvěděl, jak ní Chrelkov přišel, vzpomněl si na svého přísného knížecího otce, kterých podobných ran rozdal nepočítaně. V duši mu zavřelo zlostí a zároveň soucitem. A také pocitem viny – vždyť sám pocházel ze šlechtické vrstvy, která byla zvyklá rány rozdávat, aniž by pomýšlela na jejich následky. Sám by se nikdy takhle krutě nechoval, ale moc dobře si pamatoval, jak se jeho vrstevníci po vzoru svých otců nevyjadřovali o nevolnících lépe než o dobytku. Cítil hanbu za celý svůj stav, z něhož vzešel.

Pak si vzpomněl ještě na jednoho člověka, který takových ran také rozdal bezpočet. Na mysl by mu už ani nepřišel, kdyby dnes ve městě nenarazil na ty prokleté fialové kutny. Vzpomněl si na Meaborova kněze Milutina.

Rozhodně však Hriska nepřijal ze soucitu – z krátkého rozhovoru vycítil jeho inteligenci, byť vzdělání za ní pokulhávalo. Ale u Gorana se už naučil slušně číst, psát a také ovládal jednoduché počty – a zbytek se doučí cestou a u hevrenů, večery ve stepi byly dlouhé.

Hrisek, jenž celou dobu rozhovoru s Jankem a Goranem klopal oči (což Janka rozčilovalo – byl to pozůstatek nevolnického chování při setkání s někým výše postaveným), nedokázal skrýt nadšení, když se dozvěděl, že mezi hevreny pojedje právě on.

Skutečně, stejný, jako jsem býval já, pomyslel si Janko, když zkoumal Hriskovu rozzářenou tvář, z níž se vytratil ostych. Uvidíme, co se z něj ještě vyklube.

Dobrý první dojem, který na Janka Hrisek udělal, se ještě znásobil, když odjížděli z Albirea. Chrelkov se mohl přetrhnout, aby splnil veškerá Jankova přání a z města vyjíždělo osm nákladních koní se zbožím pro hevreny, musel Janko uznat, že tak perfektně zorganizovanou a zajištěnou karavanu ještě nikdy nevedl.

Mladík, jakmile se zbavil prvotního ostychu z nového nadřízeného, se ukázal být příjemný společníkem, který Jankovi dlouho chyběl. Samozřejmě, že se v posledních letech stýkal i s jinými Lendořany, ale to většinou byli partneři na druhé straně jednacího stolu. S nimi se nedalo jen tak zažertovat, povídat si o hloupostech, nebo s nimi probírat nedůstojné drby.

S Hriskem si podobných zábav mohl Janko užít do sytosti. Jak Janko zjistil, byl to stejně úspěšný pouliční slídl, jako býval v Rilundu on sám – za tři měsíce, které bývalý nevolník

strávil v Albireu, dokázal nashromáždit neuvěřitelnou zásobu drbů a klepů a byl hotovou pokladnicí aktuálních vtípů, které se po Svobodných městech vyprávěly. Janko si za ta léta oblíbil hevrenský humor, který však přece jen vycházel z jiného kulturního prostředí. A tak se teď lendorským vtípům vyprávěným svým mladším společníkem řehtal jako blázen.

Cesta zpátky do hevrenských táborů jim tak utekla velice rychle. I tam se mladík osvědčil. Velice rychle se naučil základy jazyka kočovníků a po několika měsících mu Janko mohl svěřit samostatná jednání u vzdálenějších kmenů – sám tak mohl trávit čas Pelajem.

Janko překypoval nadšením. Všechno, na co v posledních letech sáhnul, se mu dařilo. Hevreni přijali na milost Lendořany a přestali na ně hledět jako na nepřátele. Na druhé straně hranic to byl sice poněkud tvrdší oříšek, ale i tam se mu podařilo pokročit. Smlouva s Tarosem byla důkazem, že Lendořané dokáží s hevreny žít v míru a vzájemném respektu. A smlouvu se Svobodnými městy určitě uzavřou brzy – o tom byl Janko skálopevně přesvědčen.

A pak přijde ten úkol největší: přesvědčit korunní kolonie Danérie i Almendoru, jakož i trpaslíky ze Zelanských vrchů, aby respektovali hevrenské državy. Asi budeme muset vstoupit do jednání se samotnými královskými dvory. Bohové, copak jednou popluje poselstvo hevrenů za oceán? Ta myšlenka Janka nadchla. To by bylo něco!

Ale i to zvládneme.

Copak není Pelajo předpovězený král, jenž jednou povede národ hevrenů ke slávě a síle? A copak já nejsem předurčen, abych mu v tom pomohl? To by bylo, abychom to společně nezvládli. Nemohlo být nic, co by Janka přesvědčilo o opaku.

Jenže lidé míní a bohové mění.

Rok 846 se nachýlil ke svému konci a hevreni se začali jako každou zimu stahovat ze stepí do svých tábořišť v Zelanských vrších a v okolí Canthie. Janko se těšil, až se v Canthii setká s Hriskem. Neviděl ho dobře měsíc a půl, scházela mu jeho společnost. Těžko si to přiznával, protože Pelaja pořád považoval za svého nejlepšího přítele, ale faktem bylo, že mladý Chrelkov si získal velkou část jeho náklonnosti.

Když se opět, jako každý zimní slunovrat, prodírali davy hevrenů shromážděných v obřím stanovém městě kolem Canthie, nedočkavě mladíka nebo jeho koně vyhlížel. Jak ho znal, určitě jen tak bezcílně neposedával s prázdnými rukama v táboře Pelajova kmene, ale činorodě broustil mezi přijíždějícími hevreny, vyzvídal novinky a dojednával nové obchody. Teď odpoledne bude někde v davu, do tábora přijde až večer, domýšlel se Janko a nazvedával se v sedle v naději, že Hriska někde náhodou zahlédne.

Spatřil jeho koně. Ale ne na místě, kde by si ho přál vidět. Hriskův kůň byl uvázaný před Zhargatovým stanem, kolem kterého zrovna projížděli. Zatracený skřet! Obchody mu už dobře tři roky nejdou, lendorské zboží to jeho vytlačilo, ale pořád sem jezdí! Je to zatracený špión a měli bychom se ho zbavit!, zaláteřil v duchu Janko. Co tam, ksakru, Hrisek dělá?

Janko koutkem oka mrknul po Pelajovi, zda si Hriskova koně také všiml. Budoucí král jemnými pokývnutími hlavou zdravil hevreny, kteří se uctivě klaněli před jeho běloušem – nevypadalo to, že by si něčeho všimnul. To je dobře, stačí, když si s tím klukem promluví a vynadám mu sám, ulevilo se Jankovi.

Když na něj večer čekal v jeho stanu, připadal si jako žárlivá manželka, jejíž muž se dlouho nevrací domů. Až se sám sobě musel zasmát, když si to uvědomil. Smích ho ale brzy přešel. Situace byla příliš vážná.

Hrisek byl šikovný mladík, jenže ještě nezkušený. Zhargat sice neoplýval žádným velkým charismatem, avšak mohl z něj vyloudit spoustu informací. Janko se děsil, co všechno z něj mohl vytáhnout. Ale třeba Hriska podceňuji, napadlo ho naopak. Hloupý není, proč by

naopak nedokázal on obloudit skřeta a něco zajímavého z něj vyrazit? No, rozhodně se to nedozvím, dokud nepřijde. Kde je? Sakra! Rychle přecházel po stanu, přesedával z místa na místo, chvíli nevydržel v klidu. To čekání se nedalo snést!

Chrelkov pořád nešel. Nad táborem se snesla tma a pomalu utichal, jak se jeho obyvatelé ukládali ke spánku. A Chrelkov pořád nikde. Přes veškerou nejistotu a mučivé úvahy, které nikam nevedly, i Janka zmohla únava. Zadržoval, ale pak ho vzbudily vrávoravé kroky a nejistě šátrání po stanové plachtě. Bohové, on je snad opilý!

Byl - a pořádně. Hrisek vpadl stanovým vchodem dovnitř a rozplácl se na zemi. Janko zašoural klackem v ohništi uprostřed stanu, aby se oheň rozhořel. Stan, dosud pohroužený do tmy, se slabě osvítil.

„Janko, to jsi ty?“ zablekotal tázavě Hrisek, který se na zemi mátožně posadil.

„Jo! Co jsi dělal?“ vyrazil prudce do útoku Janko. Nervozita nahromaděná za dlouhé hodiny čekání se proměnila v náhlý vztek, který šel těžko potlačit.

„Co by, obchodoval...“ zasmál se opile Chrelkov.

„A chlastal! A se Zhargatem!“ Mladší muž zaraženě zmlknul.

„No a...“

„No a? Vždyť je to skřet! Nepřítel!“

„Ty si myslíš, že nevím, co je zač? Copak jsem se s ním kamarádil?“

„To já nevím. A doufám, že ne, protože to bychom spolu skončili!“

„Ale nekamarádil, nejsem přece hlupák, Janko,“ domlouval rozčilenému nadřízenému Hrisek. „Jen jsem byl zvědavý, co prodává, jakou má nabídku a tak – prostě jsem vyzvídal obchodní informace.“ Pomalu se zvednul na nohy a kymácivě se pokoušel udržet rovnováhu.

„O Zhargatovi toho víme dost, na to tě nepotřebujeme! Jemu nejde jen o nějaké kšefty, tady jde mnohem o víc! O mnohem více, než dokážeš pochopit!“ neubrnil se Janko, aby nezakřičel. Přikročil k Hriskovi, chytnul ho pod krkem a vztekle jím zatřásl. Ta jeho opilecká bezstarostnost, s níž si nepřipouštěl rizika jakéhokoliv styku se Zhargatem, ho rozčilovala.

Měl skutečně strach, co tenhle mladíček mohl tomu hnusnému chlapovi nepředloženě navykládat. Najednou se bál, že jeho velké dílo, jímž se zapíše do historie, je ohroženo. Přestože ještě ráno, stejně jako kdykoli jindy v posledních měsících, čísel sebeuspokojením, jak se jemu a Pelajovi všechny jejich plány daří. Jeho sebejistota však byla najednou pryč.

Zatřásl Hriskem ještě více, aby ulevil svému vzteku. Jenže ten se nedal. Nabuzený alkoholem se po Jankovi ohnal, aby se uvolnil ze sevření. Chvíli se navzájem postrkovali, až nakonec skončili s pěstmi zaťatými do kabátu toho druhého, drželi se pod krky a vztekle si zblízka hleděli do očí. Dva rozčepýření kohouti na dvorku, kde bylo místo je pro jednoho. Kdo z koho.

„Pust' mě!“ zasyčel Hrisek. Byl čelem k ohništi a v očích se mu odrážel oranžový žár. Jizva na jeho tváři vypadala v matném světle náhle strašlivě ošklivá a velká. Janko v jeho očích, které kvůli malým odraženým plamínkům vypadaly až démonicky, spatřil záchvěv strachu. Nevolnického strachu. Zacházím s ním jako všichni ostatní přede mnou, uvědomil si Janko. Zastyděl se a uvolnil sevření.

„Zítra si o tom promluvíme,“ zamumlal a odchvátal do svého stanu.

Když nazítří hned ráno přišel za Hriskem do jeho stanu, našel ho, jak leze po čtyřech po zemi a něco hledá.

„Co děláš?“ Mladík zvednul hlavu a jejich rozpačité pohledy se střetly. Opět sklopil oči k zemi. „Utrhnul jsi mi včera knoflík z kabátu,“ zamumlal.

„To je mi líto. Je mi to celé líto... Přehnal jsem to, zbytečně jsem se rozzlobil.“ Hrisek se postavil a oprášil si kolena. Zpřímá se Jankovi zahleděl do očí.

„Mě je to také líto. Omlouvám se. Neměl jsem za Zhargatem vůbec chodit. Nebo jsi o tom alespoň měl vědět. Už se to nestane.“ Janko s úlevou přikývl.

Pak už se bavili čistě věcně – Hrisek otevřeně a ochotně povykládal, co se Zhargatem probírali a Janko musel uznat, že skutečně o nic vážného nešlo. Bedlivě při svém výslechu Hrisika sledoval a nespátřil jediný úhybný manévr očima, žádné nejisté gesto rukou – nic, co by ho mohlo usvědčit ze lži nebo zatajování.

Z jeho stanu po dvou hodinách odcházel spokojeně a bezstarostně. O tomhle ani Pelajovi nemusím říkat, myslel si s úlevou. Jde vlastně o úplnou zbytečnost a nemá cenu ho zatěžovat tím, že se můj pobočník a spolupracovník jednou – jenom jednou! - setkal se Zhargatem. Vždyť se s ním stýká i spousta jiných hevrů. Strašlivě se mýlil.

Janko se s Hriskem opět setkal až u večere – oba den strávili odděleně jednáními po celé Canthii a přilehlých tábořištích. Janko byl spokojený a na Hrisika se těšil. Nechal ho celý den sledovat a věděl, že Hrisek už za Zhargatem nešel. Dobrou náladou proto jenom sršel. Bylo to opravdu jen nedorozumění. Hrisek je dobrý kluk.

Jeho mladší přítel měl u večere stejný kabát jako při včerejší potyčce. Už se všemi knoflíky.

„Tak jsi ho našel?“ křiknul na něj vesele Janko.

„Co?“ Hrisek se zatvářil nechápavě.

„No, ten knoflík přece!“ zasmál se Janko.

„Jaký knoflík? Jo, ten... Jo, našel...“ Hrisek zčervenal a vypadal zmateně. Jako by na utržený knoflík zapomněl. Janko na něj nedůvěřivě koukal. Neušel mu ten uhýbavý pohled. Hrisek se zatvářil tak divně... Podezřele divně... Jako lhář, který zapomněl hrát svou hru, uvědomil si šokovaně Janko.

Co když ráno nehledal knoflík, ale něco jiného a ten ztracený knoflík si vymyslel?, napadlo Janka. Ale co? Něco tají! Opět ho zachvátila podezřívavost. Nesmím ho už spustit z očí. Dám ho sledovat bez přestání. Nikam už nepojede sám. Dám ho vyměnit, vrátím ho Goranovi a seženu si někoho jiného, honily se mu hlavou zmateně myšlenky, když kráčel od večere do stanu. Někoho jiného? Můžu vůbec někomu věřit?

A pak se vše vysvětlilo. Našel to, co Hrisek marně hledal. U sebe ve stanu našel ten kamínek. Když si rozestýlal lůžko, vypadnul z pod pokrývky. Jankovi se zježily vlasy a polil ho studený pot. Dokázal si představit cokoli, jen ne tohle!

Mezi udusanými stébly trávy na podlaze jeho stanu ležel malý lesklý ametyst omotaný řemínkem, který strhnul při včerejší potyčce svému příteli z krku a zachycený někde na svém oděvu ho nevědomky donesl do svého stanu. Fialový kámen. Kámen, který jako talisman používali kněží odívající se do fialových hábitů.

Janko bezmocně seděl na svém lůžku. Byl zcela bezradný. Už několik hodin bez hnutí hleděl s hlavou v dlaních na ten malý kamínek ležící v travnatém porostu. Tak bezvýznamný a neškodný. A přece znamenající tak mnoho. Přemýšlel a v mysli se mu vynořovala spousta podrobností, kterým dříve nepřisuzoval důležitost, ale díky nimž do sebe vše náhle zapadalo.

To, jak Hrisek obdivuhodně rychle chápal složitější početní úkony, jimž ho Janko učil, přestože s matematikou se setkal až na Taře. No, jistě – už počítat uměl a jen předstíral opak. Nebo to, že chtěl od počátku bydlet ve vlastním stanu, i když mu Janko nabízel nocleh u sebe. Proč asi? Aby mohl potají rozmlouvat s tím... Nebo jak často po ránu vypadal nevyspale, jako by probděl celou noc. Občas ho přes stanovou plachtu slyšel mumlat ze spaní. Noční můry.

Ten nevolnický kluk si přece vytrpěl hodně zlého... Janko špatné sny také znal. Nečekal však, že budou stejného původu.

Janko hleděl na maličký kámen a měl strach. Obrovský strach, jaký ještě nikdy nezažil. Ani v Díře lunenwigského semináře. Kolem něj se odehrávalo něco obrovského a velkého. Nevěděl však co. Právě ta spousta otázek, které přítomnost Meaborova kněze v hevrenském táboře vyvolávala, ho děsila. Připadal si náhle tak malý. Ještě včera se cítil být mužem velkých činů, který vstoupí do historie, ale teď viděl, že jsou věci, jejichž konce nedokáže dohlédnout. Co se to tu děje?

Nevěděl.

Ale tušil, že to musí souviset s ním. A s Pelajem. To není náhoda, že se Meaborův kněz vešel zrovna ke kmeni Pána bílých koní.

Je třeba s tím nebezpečím - ať je jakékoliv - skoncovat. Teď hned. Natáhnul třesoucí se ruku, pomalu, jako by sahal na hlavu jedovatého hada, a studený kámen křečovitě sevřel v dlani.

Hrisek hleděl na kámen houpající se na řemínku v natažené Jankově paži. Pak na tasený meč ve druhé ruce. Nejprve se zatvářil nechápavě. Nejistě se usmál, takovým tím tázavým způsobem: Co to má znamenat? Když však spatřil Jankovy oči, nebylo pochyb.

Usmál se ještě jednou. Chladně. Jeho rty se zkrivily do pohrdlivé linky.

Nechápvavá otázka, tak lživá a zastíravá, z jeho očí vprchala. Proměnily se. Ztvrdly.

Ten lepkavě studený pohled Janko znal. Takhle se na své učedníky díval otec Landar, představený lunenwigského Meaborova semináře. Nebo otec Milutin, když mrskal žáky karabáčem. Janko už teď nepochyboval, odkud pochází Hrisekova jizva na tváři. Kdepak panský bič...

Janko pozvedl meč. Zabít. Zabít tu stvůru, jiné přání neměl. Ještě ve svém stanu zvažoval, zda by nebylo lepší ho zajmout a dostat z něj – jakýmkoliv způsobem – nějaké informace. Ale došlo mu, že strach z Meabora mu zamkne ústa. A jakékoliv mučení by bylo jen slabým odvarem zážitků z výchovného semináře. Zabít. Jiná možnost není.

Rozpřáhl se.

„Přece bys nezabil vlastního bratra?!“

COŽE? Janko vytřeštil oči.

Hrisek se usmál. Jizva na jeho tváři se výsměšně zkrivila.

Jankův meč poklesl.

„Ano, bratra. Jen se na mě podívej. Odmysli si tu jizvu. Kdybych ji neměl, určitě bys mě poznal už dříve...“ Meaborův kněz se pobaveně uchechtl.

„Šulku...?“ Janko nevěřícně zalapal po dechu. Stejně jako nečekal, že ve svém stanu najde ametystový amulet, tak ho nic nemohlo připravit na to, že vzápětí bude stát s mečem proti svému bratru.

Janko hleděl na mladého muže před sebou a vzpomínal na toho buclatého roztomilého kloučka, který si ještě v osmi letech, kdy ho viděl naposledy, stále hrál s panenkami a mazlil se se štěňaty z otcova psince, zatímco ostatní malí daněřší šlechtici už v tomto věku dávno připínali dětské mečíky a učili se šermovat.

Šulek jako jediný z bratrů Vudgarovičů nepoznal svou matku – zemřela totiž při jeho porodu. Opuštěné dítě bez matky se tak stalo terčem rozmazlování několika chův a kojných, které mu otec pořídil. Když Janko utekl, otec poslal do lunenwigského semináře svého třetího

syna - natolik byl posedlý představou mít ze svého potomka obávaného Meaborova kněze. Pro malého a hýčkaného Šulka muselo být uvržení do nelítostné výchovy Meaborových kněžích obzvláště kruté.

Když Janko na dospělého Šulka hleděl nyní, nedokázal najít jedinou podobnost s tím malým dítětem, které si pamatoval. Ani když si odmyslel tu strašlivou jizvu od karabáče.

„Jsem to já, copak mi nevěříš? Bratře?“ Šulek-Hrisek se zase výsměšně uchechtl.

„Copak to není kouzelné? Není Meabor důmyslný bůh, když ke své pomstě na nehodném učedníkovi použije jeho bratra? Tobě to nepřijde okouzující?“ Janko se otrásl odporem. Nemohl tomu stále uvěřit. Ale stejně tak nemohl pozvednout meč a tu výsměšnou tvář rozetnout. Nemůžu přece pozvednout zbraň proti svému bratrovi!

Šulek takové zábrany neměl, jen zbraně používal jiné.

Janko náhle ucítil, jak se mu hlavou rozeběhlo jemné znepokojivé vlnění. Než si stačil uvědomit, co se děje, tvář se mu zkroutila hrůzou.

Chtěl křičet, ale nemohl.

Chtěl se chytnout za hlavu, ale nemohl.

Nemohl nic. Ani se pohnout.

Jenom stál jako zkamenělý a jeho myslí defilovaly ty nejstrašnější hrůzy, které v minulosti prožil. Vracelo se mu všechno to bití a ponižování z lunenwigského semináře, strach o život, který zažíval při bouřích na moři nebo některých nebezpečných soubojích, zbesilý děs ze zabíjení v Koňských Pastvinách.

Jeho bratr se nepřestával spokojeně usmívat.

„Kdyby ses viděl!“ vyprsknul pobaveným smíchem.

„Stojíš tu uprostřed stanu, s mečem v ruce a valíš oči, jako by ti každou chvíli měly vypadnout!“ Přikročil k Jankovi a bez námahy mu vykroutil meč z ruky. Jemně si vzal i svůj přívěšek a spokojeně si ho ovázal kolem krku.

„To je překvapení, že? K čemu je ti meč? Strach podvazující mysl je mnohem silnější zbraň. Neměl jsi odcházet, hlupáku! Meaborovi nikdo neuteče. I mezi tvými hevreny je spousta vyznavačů Temného, navzdory tvé snaze. Věděli jsme o tobě, jen jsme tě nechali být, protože jsme zjistili, že dobře posloužíš našim záměrům. Kdybys byl chytřejší a vytrvalejší, zakusil bys skutečnou moc. Takovou, jakou mám teď já!“ Šulek pyšně vypjal hrud'

„To hlavní ale ještě přijde. Budoucnost může být ještě děsivější než prožitá minulost. Ty víš, že tu nejsem jenom tak, jenom kvůli tobě... Už jsi o tom přemýšlel, vid'?" prokračoval ve svém proslovu.

Janko nevěděl jak, ale okamžitě mu hlavou proběhly všechny myšlenky, kterými se zabíral ve svém stanu, než vyrazil za Šulkem. Teď se jimi probíral Šulek. Bral je jednu po druhé, jako kdyby obracel stránky knížky. A zvesela je komentoval.

„No, to snad ne – tohle tě také napadlo? Tohle je zase trochu přitažené za vlasy, nemyslíš? Ale, tady... Tady vidím, že úvaha se ubírala správným směrem...“ S dětinskou radostí zatlaskal.

Pelajo.

Jankovo hrůzné tušení se naplnilo.

„Ale vidím, že na konec jsi nedošel... Nedovedeš si představit, co se bude dít, vid'?" Jenom to tušíš... Tak uvažuj. Copak je tvou největší touhou? Že přivedeš hevreny do spolenectví s lidmi? A co je tvým největším strachem? Však víš, ale nechceš si to připustit. Už víš, jak to s přátelstvím lidí a hevrenů dopadne, vid'?" Temný si ho přece nemůže přát! Jen se pořádně podívej!“ Šulek se naklonil těsně k Jankovi a zabořil mu svůj mrtvolný pohled do očí. Janko v něm viděl strašlivé věci.

Z nezřetelné mlhy se vynořovaly velice silné a živé obrazy. Obrazy zkázy a zmaru, zoufalství a strachu. Nedůvěra, zášť, touha po pomstě, násilí. Hořící lendorské usedlosti. Přepadené obchodnické karavany. Hevrenské oddíly rozsévající zkázu v Dálavách.

Ale pak obrazy zkázy pomalu získaly jinou podobu. Hořící kožené stany, mrtví muži, ženy a děti s nezvyklými účesy. Pobitá stáda koní i bizonů. Krev, oheň, bolest v hevrenských domovech.

Canthia obležená lendorskými vojsky a trpaslíky. Canthia s rozbořenými hradbami, vypálenými domy, ulicemi plnými mrtvol. Osamělí hevrenští jezdci bloumající bezcílně stepí, bez domova, bez kmene, bez budoucnosti.

Zoufalí poslední hevreni řadící se na bitevním poli po boku skřetů.

Pod zástavami Temného a Rudého.

A pak, úplně nakonec, uviděl ten okamžik, který navždy a nenávratně odvrátil hevreny od Lendořanů. Tu strašlivou zradu provedenou na jejich zbožňovaném vůdci, po níž už nikdy žádný hevren nemohl věřit člověku ze severu. Nelidsky zavyl hrůzou. Tak příšerným děsem, který nezažil za celý svůj život, ani v Meaborově semináři. Ramena mu poklesla, schoukl se do sebe.

Kdyby ho na nohou nedržel svou vůlí Šulek, zhroutil by se.

Krutý bůh plnou silou dostihl toho, kdo jej odvrhl.

Šulek se na něj vítězoslavně díval, tvář zkřivenou úsměvem slabomyslného dítěte, které dostane sladkost. Ano, dokázal to. Jeho bůh ho pochválí. Nechá ho ohřát ve své přízni. A snad už ho nebude tak těžce zkoušet. Snad uleví jeho ztýrané duši.

Janko v jeho očích viděl výraz poníženého a vděčného štěstí, jaké může cítit jen neustále bitý otrok, jehož pán si pro jednu usmyslel, že ho neudeří. Viděl to samé šílenství, které spalovalo učitele v lunenwigsckém semináři.

Zmučený starší bratr se pokusil napřimit. Pokusil se naposledy postavit jako hrdý a svobodný hevrenský válečník, který opovrhne všemi poddanými a poslušnými. Ale nemohl. Byl jenom pokřivenou a bezvládnou troskou v moci cizí vůle. Šulek se opět usmál, takřka rozpustile, opojený svou silou, již mu dával jeho bůh. Svým triumfem se však kochal jenom krátkou chvíli.

„Tak už běž. Teď jsi také jeho služebníkem. A vykonej co máš,“ poručil bez okolků svému staršímu bratrovi. Poté se bez dalšího slova obrátil a začal se balit k odjezdu.

Janko se konečně omámeně napřímil. Jeho vlastní nohy jako by ho však nenesly. Ale kráčel kupředu. A s každým krokem vzrůstala jeho hrůza, protože věděl, co ho na konci té cesty čeká. Jeho duši zaplavoval bezmezný děs. Meabor se skutečně mstil, krutě mstil.

Pokusil se vzdorovat. Napřel veškerou svou svobodnou vůli, jež mu ještě zbývala a snažil se svou chůzi zastavit. Když vycházel ze stanu, podařilo se mu zachytit se plachty. Napjal poslední síly a zaťal do ní prsty. Nebyl už však svobodným a nezávislým hevrenským válečníkem, nýbrž pouhým poslušným otrokem.

Bizoní kůže se mu z dlaní vysmekla. Pokračoval dál, vstříc neodvratnému.

Krok za krokem. K Pelajovu stanu.

Ruka mu mechanicky sklouzla k opasku, tam, kde nosil nůž.

Jen velké slzy, které se mu koulely po tvářích, představovaly poslední projev svobodné duše.

Naposledy vzhlédl k nádherné hvězdné obloze, která se klenula nad nekonečnou stepí, jeho milovaným domovem.

Pak rozhrnul bohatě zdobenou plachtu Pelajova stanu a vstoupil dovnitř. Jeho nejlepší přítel se právě chystal ulehnout. Svlečený do půl těla seděl na své houni a zouval si boty. Když Janko vstoupil, překvapeně vstal. Usmál se. Pak však jeho oči zakalila otázka, když spatřil nůž v Jankově dlani.

Nebohý Janko se pokoušel promluvit. Pokoušel se říci cokoli. Alespoň omluvu. Vysvětlení. Ale nemohl. Jediným rychlým pohybem přikročil k Pelajovi a zabořil nůž do jeho nahé hrudi. Obratný Pelajo z posledních sil hmátl po svém tesáku a ránu oplatil.

Ráno je naši v těsném objetí, které vypadalo jako bratrské. Kdyby nebylo té krve všude kolem a nožů, jež pevně zabodnuté do těla toho druhého oba ještě svírali.
